КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 9 октябрь, 1976 шу. ● № 123 (5634). ● Мах 2 кеп.

ШУ ЧАКХДОАЛА КВАРТАЛ

Шу чакхдоалача квартала къахьегама деноош лархIа доладаьд. Кхыдараш санна доацача, КПСС исторически XXV съезд хиннача, иттлагIча пятилетка дIайолаеча шера юххерча квартала деноош да лархIа доладаьраш, цо хьаелл коммунизм хьалъяра керда хан-юкъ.

Парте XXV съезда решенеша дегаш ураоттадаьча республика индустре дуккхача предприятеша шу доладелча денз хьаенача хана кIезига даьхадац башха дика толамаш.

Тахан оаха кепатохача экономически обзора тIа белгал ма-дарра ийс бетта планаши шоай социалистически декхараши кхоачашдаьд химически реагентий Карабулакски заводо, медицински инструментий Гудермесски заводо, швейни производственни объединене. Ермоловски ДОК-о, иштта кхычар, Цар толаме кхоачашъяьй къахьегама овсарле лакхъяра а кхыча технико-экономически хьокхамий а планаш.

Хьалха латтача предприятей коллективаша уж котлонаш йоах къахьегама эффективность дегIаяра, технологически процессаш дикагIа вIаштIехьъяхара, производствана доал делга эргадоахаш тоадара, оборудованехи техникахи бизза пайда эцара чотах. Уж я, яхье бувлараша шоаш тIайица социалистически декхараш толаме кхоачашделга Iалашдара лоархIаме а хеташ белгалъеш йола условеш.

Уж декхараш кхоачашдара йола социалистически яхь кердача пятилетка хьалхарча деношка денз дIайолаелар. Цо йиш хилийтар производства эффективность лакхъяран продукци дикагIа яран цу ханналца пайда ца эцаш хинна торонаш гучаяха а царех пайда эца а. Къахьегама яхье баларо вахаре иикъ белар кердача, кхы а доккхагIча экономически хьокхамашка кхачара тIаерзаяьча кердача почништа. Грозненски химикаша дIа а болабаь промышленни предприятей коллективашта юкъе шерра баьржар «ХIара балха денна — дикала Знак» яха башха-дика беркат доала болам.

Бакъда ийс бетта республика промышленносто баьча балха яьча анализо хьахьокх долаш дола кхоачамбоацараш. БIарчча хьайицача республико кхоачашъяьяц ийс бетта продукцена реализаци яра план. Ийс бетта планах ца лоархIаеш йисай 18 предприяти. Мехкага дIа ца кхоачаш йисай дуккха а мехкдаьтта продукташ, цемент, тайп-тайпара машинаш, трикотажни барзкъаш, гIишлошъю материалаш, иштта кхыйола продукци. Еррига а 18 миллион сомал дуккагIа я из.

Цхьайола предприятеш тIехьайнсара бахьанех цаI да къахьегам во вIаштIехьбаккхар, балха ха зехьа дуккха йоаеш хилар. ДIатеххача хIара объединене, хIара ведомстве йолаш я къахьегама овсарле лакхъяра производства объема, керда техникен технологи юкъейоалаяра, продукци арахецара задянеш кхоачаш ца еш йола участкаш.

Партийни организацеш, боахамий кулгалхой декхарийла ба хIара тIехьаюсача участке къахьегам вIаштIехь мишта баьккхаб, машинехи оборудованехи пайда мишта эц, оттаяь заданеш а тIайца социалистически декхараш а кхоачашдара хIара коллективана, хIара болхлочоа эшаш дола хьалаш хьакхелладий хьажа. Къаьстта теркам тIабахийта беза балха ханах бизза пайда эцара.

ДIабахача ийс бетта тIадиса декхар дIа а доаккхаш укх шера тIеххьарча квартала план а социалистически декхараш а хIара тIехьайнсача предприяте кхоачашделга Iалашдинза даргдоацаш да.

ХIара предприяти тIехьайнсара бахьанаш тахка а болх беш мел болча нахага уж дIадоввийта а деза, дувлийта гIалаташ тоадара а долаш дола кхоачамбоацараш дIадахара а еррига коллектив оарцагIъяккхар дукха. Цу гIулакха оарцагIъяла еза профсоюзни, комсомольски организацеш.

Партийни организацеша, боахамий кулгалхоша, министерствашеи ведомствашеи къаьстта теркам тIабахийта безаш гIулакх да продукци дикагIа арахецара. Республике хIанз а кIезига я дикала Знак яьккха продукци арахеца предприятеш. Из болх геттара ледара лел республика кхачаии моттигерчен министерствай предприятешка а кхыча моттигашка а.

ЧIоагIа йоакхо е еза хIанз республикерча укх шера дIадала дезача гIирсий. БIарчча хьайицача укх шера ийс бетта доккха декхар тIадисад гIишлошъеча подрядни организацешта а. ГIулакхаш дика ца леларо дIадех керттера балха низаши материальни ресурсаши цига хьагулделга а тIадохийтилга а. Цу объекташка болх вIаштIехь мишта баьккхаб хьожаш тIахьожам лоаттабе беза партийни комитеташа, общественносто, заказчикашеи подрядчикашеи, проектировщикашеи снабжейцашеи.

Болх тоабара эггара лоархIамеча а тохкамах чакхдаьннача а гIулакхех цаI — социалистически яхь. ХIаьта пятилетка дIайолаеннача, цун хьалхара шу чакхдоалача шера тIеххьарча квартале из яхь кхы а шерагIа, кхы а чIоагIагIа йоаржае еза. Партийни организацеш, производствана доал мел дераш декхарийла ба тIайица социалистически декхараш кхоачаш а тIеххоачаш а дара мел эша хьалаш Iалашде.

ИььлагIча квартала къахьегама вахта боккхача лоархIаме я Нохч-ГIалгIайчен промышленни предприятей, гIишлошъеча организацей коллективашта. Цо шу чакх а доаккх, иттлагIча пятилетка шоллагIча шера толаме къахьегара ларда а йолл. Кхы а лакхлуйда къахьегама хьинар. ХIара предприяте, хIара болхлочо тIагIертта къахьега квартал хилийта шу чакхдоала квартал.

СССР ФИНАНСАЙ МИНИСТЕРСТВЕИ СССР ПАЧЧАХЬАЛКХЕН БАНКЕИ

КПСС ЦК-и СССР Министрий Советои тIадилла ма-хиллара СССР финансай Министерствоси СССР Госбанкои отталаьд СССР халкъа боахам юхаметтаоттабаран дегIабоалабаран 1947 шера арахийцача ШоллагIча паччахьалкхен заема облигацей мах юха хьабалара тираж Москве 1976 шера 15—16 октябре хургъя аьнна. Тиражах юха хьалургба 800 млн. сома облигацей мах. Мах юха хьабалара тиража официальни таблица копатеха хургъя 1976 шера 31 октябре центральни газеташ тIа, хIаьта кIаж бенача облигацей мах хьабала болабергба 1976 шера 1 ноябре денз.

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА—ДАХА МА-ДОАГГIАРА НАКЪА ГIОРГДА

СИЙЛАХЬ-ЙОККХА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦИ ХИННА 59 ШУ ДИЗАРА СИЙНА ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН ЛЕЛАЕЧА «СТАРОГРОЗНЕФТЬ» НГДУ ТIАЙИЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ.

Октябрьски революце орден лелаеча «Старогрознефть» НГДУ коллективо КПСС XXV съезда решенеш вахаре чакхйоахаш, политически къахьегамеи уйла чIоагIа айеннача хьале толамца кхоачашйир иттлагIча пятилетка хьалхарча шера ийс бетта план. Заданел совгIа даьккхад 48,6 эзар тонн мехкдаьтта, 1,3 процента лакхъяьй къахьегама овсарле.

«Старогрознефта» мехкдаьттахоша чIоагIа дегаш айденна тIайицар Казахстана партийно - боахама актива совещане КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева даь къамаьл, 1976 шера 500-миллионни тонна мехкдаьтта сихагIа даккха аьнна «Тюменьнефтегаза» а СССР мехкдаьтта промышленноста кхыча а предприятеша дIайолаяь инициатива хьинаре хьаллаьцар, хIаьта кхы а йолаш йола торонаш техка а техка Сийлахь-боккхача Октябра 59 шу дизара даха ма-доаггIара накъадахара социалистически яхь дIайолайир.

Коллективо шийна тIайицад укх лохехьара социалистически декхараш:

технически прогресс сихъяра мероприятеш чакхъяхара, къахьегама овсарле лакхъяра чотах 10 бетта мехкдаьтта даккхара план ханал хьалха — 26 октябре кхоачашъе. Шера планал совгIа мехка 55,2 эзар тонн мехкдаьтта дала, 1976 шера из деррига а 4 млн. 251 эзар тоннага кхоачаш даккха; дикала хьалхарча группагIа дIалуш дола мехкдаьтта 95 процентага кхачийта.

керда техникеи дикагIйола технологи балха юкъе йоалаяра чотах 1200 эзар сома экономически пайда баккха.

Электрооборудованега дикагIа болх байтаран доагорэнергетически ресурсаш кхоеш дIаахийтаран йола мероприятеш кхоачашъеш электроэнерги — 750 эзар киловатт-сахьат, условни доагор — 180 тонн кходе.

«Старогрознефта» мехкдаьттахоша республика къахьегама еррига коллективаш тIахьех Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хинна 59 шу дизара даха ма-доаггIара накъадахара йолча социалистически яхьа юкъеяха.

Коммунизм хьалъеча керда хIамаш карагIдувларца гIадъюгаргъя вай Даьхе!

Социалистически декхараш дийца а дийца тIайицад «Старогрознефть» НГДУ партийно-боахама актива собране.

СИХДЕ КХАШКАРА БАЛХАШ!

Республика кхашка денгара денга шерагIа яржаш латт хьажкIаш, дуга, шекара свекла, комсаш, кхыйола тIехьа хьайоала культураш сихагIа чуэцар духьа лелаю социалистически яхь.

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ:

ЯЛАТА ХЬАЖКIАШ —

Ачхой - Мартановски Наурски районий боахамаш,
дIадяхана кIирагIа цар хьалхарчо чуэцача майдан 21,3-и шоллагIчо 20,2 проценти чуийца яьккхай;

Урус-Мартановски района боахамаш,
цига кIирагIа 638 гектар хьажкIаш чуийцай. Из кхай 20 процент а хул, 1409 тонн хьажкIаш дIа а синай;

«Гехинский» совхоз,
«Красное Знамя» яха колхоз,
цига дIадахача кIирагIа хьажкIаш чуэцачеи дIачулучеи дикагIа хьокхамаш гойтад.

ШЕКАРА СВЕКЛА —

Гудермесски, Шалински, Ачхой - Мартановски районий боахамаш,
дIадахача кIирагIа шекара свекла чуэцачеи дIахьочеи эггара лакхагIа хьокхамаш гойтад.

КОМСАШ —

Шелковской района боахамаш,
дIадахача кIирагIа чуэцача майдан 20 процент чуийца а яьккхай, паччахьалкхенга комсаш йохкара шера план кхоачашъ а яьй;

«Новогорский» совхоз,
«Авангард» яха совхоз,
чуийца а баьнна паччахьалкхенга комсаш йохкара социалистически декхараш кхоачашдаьд.

ТIЕХЬАДУСАРАШ:

ЯЛАТА ХЬАЖКIАШ —

Шалински Сунженски районий боахамаш,
дIадахача кIирагIа хьажкIаш чуэцилга а дIачулулга а мела леладаьд;

«Калаусский» совхоз,
«Советский» совхоз,
ялат чуэцар во вIаштIехьдаьккхад.

ШЕКАРА СВЕКЛА —

Назрановски Малгобекски районий боахамаш,
свекла чуэцара темпаш эггара лохагIа я.

КОМСАШ —

Надтеречни района боахамаш,
укхаза дIадахача кIирагIа комсаш гулъечо ден-бус гулъяьраш 241 килограмм мара яц;

«Надтеречный» совхоз,
«Кругловский» совхоз,
комсаш чуэцареи дIаяхьареи темпаш лохъеннай.

ТIехьа хьайоала культураш чуэцилгеи кийчъелгеи сихдар юртарча къахьегамхой — денале декхар.

ОФИЦИАЛЬНИ ВИЗИТАЦА

НРА ПАРТИЙНО-ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ДЕЛЕГАЦИ МОСКВЕ КХАЧАР

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумои Советски правительстваи ехарца 7 октябре официальни визитаца Москве кхьачай Ангола мукъаяккхара халкъа болама (МПЛА) Председатель, Ангола Халкъа Республика Президент новкъост Антонио Агостиньо Нето керте латта НРА партийно-паччахьалкхен делегаци.

Ангола Халкъа Республикаи Советски Союзеи паччахьалкхен байракхашца хозъяьча Внуковски аэродроме новкъоста А. А. Нетона, делегаце членашта духьала баьхкабар КПСС ЦК Политбюро член, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный, КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. А. Громыко, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидат, КПСС ЦК секретарь Б. Н. Пономарев, СССР Министрий Совета Председатела хьалхара заместитель Н. А. Тихонов, кхыбола официальни нах.

Хьаьшашка моаршал хаьттар столица къахьегамхой викалаша. Пионераша делегаце членашта зизаш делар.

Летин ара дIаэттар Гвардин ара Низий кхаь тайпа сийлен ха. Сийлен хан начальника новкъоста А. А. Нетона рапорт делар. НРА-ея СССР-ея паччахьалкхен гимнаш лекхар.

Новкъосташа Н. В. Подгорнеи А. А. Нетоси сийлен хан строяна го баьккхар.

Аэродромера хьацций мотоциклистий сийлен эскорт улув а йолаш шоашта кийчъяь резиденци йолчахьа дIабахар. Уж дIаболхача наькъа тIа Москва улицаши майдаши хозъяь яр НРА-и СССР-и паччахьалкхен байракхашца, португальски эрсийн меттала моаршал хоаттача транспаранташца: «ДIайха моаршал хоатт оаха ангольски турпала халкъа боккхийча викалашка!» «Дахалда Советски Союзеи Ангола Халкъа Республикаи даллкъий доттагIали солидарности!», «Бахалба Ангола мукъаяккхара Халкъа болам — ангольски халкъа денале авангард!».

(ТАСС).

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛХОЧОА КАЗАХСТАНА КОМПАРТЕ ЦК ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРА нов. Д. А. КУНАЕВНА ЛЕНИНА ОРДЕНИ «МАРСИ ГОНИ» ЯХА ШОЛЛАГIА ДОШО СЕДКЪЕИ БАЛАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Юрта боахам дегIабоалабара йола парте XXV съезда решенеш толамца кхоачашъяра республика коммунисташи берриг къахьегамхойи оарцагIбоахача доккхий гIулакхаш карагIдаларахи 1976 шера паччахьалкхенга ялати кхыйола юртбоахама продукташи йохкара тIайица доккхагIдола декхараш толамца кхоачашдарахи КПСС ЦК Политбюро члена Казахстана Компарте ЦК хьалхарча секретара нов. Кунаев Динмухаммед Ахмедовича лойла Ленина ордени «Марси Гони» яха шоллагIа дошо седкъеи.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
6 октябрь, 1976 ш.

Итогаш яьй

ИйслагIча пятилетка хьалхарча шера баьча балха итогаш а еш аргIанарча чабаний денна накъъабаьхкар «Червленский» колхозера жа Iуй. Шера тIайица социалистически декхараш, берригаш чулоацаш аьлча, колхоза жа леладераша кхоачашдарах гулбечнараштa хоам бир жена цеха начальника Н. С. Критинина.

Планах 320 тонн дала дезаш хиннача 345 тонн биткъа хьоаса бола тха дIачуденнад паччахьалкхенна. Юкъера лаьрхIача хIара устагIана тIера даьккхад 6,5 килограмм тха, тIайица декхараш кхоачаш а деш.

Боахама фермашта юкъе йоаржаьяа социалистически яхье хьалхара моттигаш яьхар коммунисташ И. А. Полушкини. С. С. Мазаеви керте латтача цхьоалагIчеи кхоалагIчеи фермай коллективаша.

ТIайица социалистически декхараш тIеххоачашдаь йола К. Байбулатова, А. Уралбаева, С. Ямалова, С. Асиева, А. Яронбаева жа леладу бригадаш белгалъяьхар укхаза, ахчан премеши маьхера совгIаташи луш.

Гулбеннараша везаьь тIа э эцаш собране къамаьл дир республике цIи хеза жа Iу волча Социалистически Къахьегама Турпалхочо Науды Акватовича Эсмухамбетова. Жа Iушта осеменени ярахи, уж Iарга дикагIа кийчдарахи йола шийна балха опыт дIайийцар цо.

Е. ЯКОВЛЕВА.

Къахьегаро чIоагIду дош

(РЕПОРТАЖ)

Назрановски района «Экажевский» яхача совхоза керттера лостам коартолаш леладелга ба. Укх тIеххьарча шерашка дукха гIулакхаш даьд укхаза коартолий хьувкъам лакхбаря тIадерзадаь. Царех керттердар да лоаллаха уллача Къилбаседа-ХIирий республика хьалха латтача боахамашца, цигарча башха дикача говзанчашца айхха буязам а лоаттабеш. Iилмана а толашагIча опыта а керда карагIдаьннараш балха юкъеккхувлаш чакхдаьхача гIулакхех доккха беркат далар. Цуйна дола тешал да укх тIеххьарча шин шера вIаштта совхозо паччахьалкхен планаш толаме кхоачашъеш хилар. Соахка боахамо рапорт делаьо план тIеххоачашъярах. ХIаьта укх шера... кхы а алсамагIа.

— Тха кхашка дика дIатаръеннай «Волжанин», «Лорх» яхача фух йола коартолаш, — дувц совхоза керттерча агронома Ш. Паршоева. — Из коартол дика хьувкъаш я. ХIаьта тха совхозе дукха ба из культура дика кхее ховш бола говзанчаш. Царех ба вай республике цIи хеза коартолаш леладераш Социалистически Къахьегама Турпал Албогачиев АртагIа, Угурчиев Iамирхан, Аушев Ювсап, Гагиев Идрис, Гиреев Макшарип, кхыбараш...

...Албогачиев АртагIа кулгалдеча звено кхай тIа да тхо. Укхаза чакхбаьннаб коартолаш чуийца. ХIанз шоллагIа оахкаш юхейиса коартолаш лехьаеш ба звеноцара болхлой.

— ХIара шера 50 гектарага кхаччалца коартолаш кхею са звенос, — йоах АртагIа. — Хьувкъам тхона ма-хетта боккха бац укх шера — хIара гектара тIара 160 центнерга дIакхоачаш мара коартолаш яьнняц. ХIаьта оаха лийрхIараш-м 200 центнер совгIа яр... — 160 центнер-м во хьувкъам бац.

— Во хьувкъам-м бацар из. ХIаьта а боккхагIа хила боагIаш-м бар. Цхьадолча шерашка хIара гектара тIара 200—240 центнер а тIехь коартолаш яьхай оаха — йоах звеньевойс.

— ТIеххьарIа хана эттача йокъялах Iехадалар тхо. Миччa тайпара дале а цаI-ах планa-м кхоачашъяьй оаха. Тха санна коартолаш хинна звенош дукха а ма йий совхозе. Массане шоай планаш тIеххоачашйича боахамо а гургъя планал дукхагIа коартолаш. Из ма-дий керттердар...

— Массехк шера вIаштта коартолаш дика кхееш хьабоагIа са зIамагIий-звеньевойш Аушев Юсуп, Угурчиев Iамархан, Гиреев Макшарип, кхыбараш, — йоах Социалистически Къахьегама Турпала Албогачиев АртагIа. — Цар кхай тIа а гIол шо.

Шолжа дехьарчеи сехьарчеи бердий йистошка гIолла хьалдала коммуниста Аушев Абос кулгалдеча шоллагIча отделенерча звеной коартолий кхаш. Хьалха Гагиев Идриса звено кхай тIа хилар тхо. Цо коартолаш кхею массехк шу да. ХIаьта ер кхоалагIа шу да цун звенос планаши социалистически декхараши тIеххоачашду. Цу хьакъехьа тхога хоам бир отделене управляющс. Иштта, 1974 шера Гагиев Идриса звенос план 125 процент кхоачашйир. 1975 шера — 115 процент.

— Укх шера тха отделене массарел котвала декхарийла вар Гагиев Идрис ва, — аьлар отделене управляюще Аушев Абос. — Хьалла ций трактораца IовоагIар из ше ва. Гон тIа кхаьчача цо ше дикагIа дувцаргда шоана.

Коартолаш хьаоахка нух тIехьадийза шортига хьайоагIа «Беларусь» яхача марках йола трактор. Гон тIа кхаьчача мотор лаьгI а бийя, трактора тIера Iо а ваьнна тхона хьатIавоагIа юкъерча дегIара, хьатаро къонах.

— Миштад гIулакхаш, — хетт оаха.

— ТIехдаьнна хIама деце а, тIайша доккхагIа дола декхараш-м тIеххоачаш хила мегаш да.

— Мел коартолаш яла лаьрхIадар Iа?

— Са звенос 50 гектар гаргга коартолаш кхеяь укх шера, — дувц нов. Гагиева. — План 100 центнер йолаш, хIара гектара тIара 130 центнер коартолаш яза лаьрхIадара оаха. ХIаьта тахнарча дийнахьа цхьан гектара тIара дIаеллаш 150 центнер гергга я.

Гагиев Идрисана Iадика йийщачу тIехьаргIа тхо хилар Гиреев Макшарипа, Аушев Юсупа, Угурчиева Iамирхана кулгалдеча звеной а. Шоайла яхье а баьнна, тIайша доккхагIдола декхараш сийленна кхоачашде гIертаж къахьегаш ца массава а.

— Ялата нийсса лоархIаш культура я коартол, — йоах Угурчиев Iамирхана. — Цудухьа тха звеношцарча болхлоша шоай хурду из дика кхее гIерташ. Укх шера оаха хьийга къа зехьа дайнадац. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 140 центнер совгIа коартолаш йоал тхона. Коартолаш чуэцача белгалбаьнна къахьегаш ба са звеноцара болхлой Костоева Iайшет, Угурчиева Мадина, Муталиева Лида, кхыбараш. Царех хIаране тIеххоачашъю ший балха нормаш. 52 гектара тIара коартолаш укх деношка чуийца дергда тхо. Из хургда Алма-Ате хиннача Казахстана партийно-боахама актива совещане КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева даьча къамаьла тха звенос гIулакхаца луш дола жоп.

Укх шера 505 гектара тIа кхеяь, коартолаш дика хиннай «Экажевский» совхозе. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара чуяхь 130 центнер коартолаш (план 100 центнер).

— Тха 11 механизированни звенос агротехника еррига бокъонаш нийса кхоачашъеш, кубански ялаташ леладерашка КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева дахьийта письмо къоабалдаь къахьегарах, социалистически яхь ма-йоаггIара лелаярах хьахинна беркат да из, — аьлар совхоза партийни организаце секретара В. Ясиновскс. — Укх шера планагIа 3000 тонн коартолаш паччахьалкхенга йохка елаш дар тхо. Из толаме кхоачаш а яь хIанз планал совгIа коартолаш дIалуш а да. Вешта аьлча, планал совгIа 250 тонн дIаеннай.

Иштта да «Экажевский» совхоза къахьегамхоша шоай цIейна—юрта боахама болхлой денна кийчдаь совгIат.

Р. МАЛЬСАГОВ,
тха спец. корр.

СУРТАШ ТIА: (лакхерчун тIа — аьрдехьара аьттехьа) **звеньевой Угурчиев Iамархани совхоза керттера агроном Паршоев Шахьиди коартолашка хьожаш ба; (лохерчун тIа) коартолий кхай тIа.**

И. ПЛИЕВА сурташ.

Тракторни бригада толамаш

Йоккха яц Сунженски районерча XIX партсъезда цIерагIча колхоза № 6 йолча тракторни бригада коллектив. Из иштта дале а дукха балхаш да шин баьцадаарий цхьан сомий бешен бригадашка цо кхоачашдеш.

— Укх шера кIезига низ тIабахийтабац бригада механизаторашa баьцадаараши соми чубара гIулакха, — доккхал а деш дувц колхоза председатела Василий Яковлевича Камыша. — Районе эггара хьалха баьцадаараш паччахьалкхенга дохкара план ханал хьалха кхоачашъярах парте райкомаи райисполкомаи рапорт делар тха боахамо. Сентябрь юкъ екъалуш планал совгIа йола продукци дIачуяла доладелар тхо. Из тха кубанций патриотически болама дола жоп да.

ХIанз баьцадаараш соми заготовительни пункташка дIакхухьаш ба механизатораш, хургболча хьувкъама йола лард йоллара балхаш тIаккха лаьгI а ца долийташ. Огородни бригадай кхашта уллув гIолла тIехвоалачоа гурграа трактораша догIан хьисапе детта хий. Укхаза гурахьа дIабогIача хохаштеи кабуцаи хий дуллаш ба уж. Хий деттача «Дон-45» яхача установкаца хIара денна 1,5—2 норма кхоачашъю Горколенко Сергей Трофимовича.

Иштта гурахьа юв культураш дIае езаш а ба тракторни бригада механизатораш. Чакхдоалаш латт хIамаш дIаелехьа культиваци яккхара балхаш. Укхаза шийгара хьокхам гойташ ва тракторист Николай Дмитриевич Шляхов. Нормах 14 гектара тIа яккха езача хIара денна 20 гектара тIа тIеххдика культиваци йоаккх цо.

— Гурахьа юв культураш, баьцадаараш, хохаш дIабуцаше удобренеш тохаргъя оаха, — йоах бригадира нов. Кузнецова. — Уж тохар бахьан долаш иттлагIча пятилетка шоллагIча шера чуба йиш хургъя боккха хьувкъам.

А. КОЛЕСНИКОВ.

ТIЕХЬАБУСАРАШ БОАЦАШ БЕ БОЛХ

(ЭКОНОМИЧЕСКИ ОБЗОР)

Чекхъяьлнай иттлагIча пятилетка кхоалгIа квартал. ХьатIаккхьачай 1976 шера оттаяь планаши тIаийца социалистически декхарашн кхоачашдара къовсам лоаттабе беза юкхера хан юкъ.

Шу чакхдовлаш чIоагIа доархIам болаш да тIехьаюсачу участкай, цехий, предприятей балха теркам тIабахийтар. Из де деза керда шу долалучу уж тайпа предприятеш ца хийтар дукха.

ГIулакх миштад аьлча, тIехьаюсача предприятей хьоккамаша республика промышленности балха хьоккамаш лохду.

Республике кIезига яц планаши шоай декхарашн толамца кхоачашдаь йола хьалха латта заводаши фабрикаши. Уж я химически реагентий Карабулакски завод, «Электроприбор», «Пищемаш» заводаш, медицински инструментий Гудермесски завод, «Грозэнерго» районни управлени, «Терек» яха Нохч - ГIалгIай производственни объединени, Ермоловски ДОК, «Чечингсельстрой» треста аьшкабетонни конструкцей Грозненски завод, швейни производственни объединени, дукха кхыяраш. Цу предприятеш толамца кхоачашъяьй продукцена реализаци яра, къахьегама овсарле лакхъяра, кхыча технико - экономически хьоккамашта йола планаш.

Цу предприятей балха опыто хьахьокх хIара предприяте производственни оборудованех, материальни къахьегамен ресурсех бизза пайда эцара торонаш кIезига йоацилга.

«Пищемаш», медицински инструментий заводашка 1975 шера ийс беттаца ийсдича продукци арахецилга 20 процент лакхденнад, цу предприятешка керда мощносташ болх бе йолаяйта йоацаше.

Кхетадеш да селла дукха продукци арахеца йиш чурча торонех пайда эцара чотах хиннилга.

Швейни производственни объединене продукци арахецилга 18 процент лакхденнад, из а чурча торонех пайда эцарах хиннад. Уж тайпа масалаш дукха доаладе йиш яр.

Республика бIарчча хьаййцача 9 бетта план кхоачашъяьй моkkдаьтта, газ, электроэнерги, мехкдаьтта химе продукци яккхара, тийга баржкъаш, чакхъяккханза йолча шурий продукци, хьайбай даьтта, кхыйолча продукце тайпаш арахецара.

Бакъда цхьайола предприятеш тIехьаюсаш хиларах республика промышленносто 0,4 процента кхоачашъяьяц 9 бетта продукцена реализаци яра план. Массехк миллион сома продукций мехка дIа ца луш нюай.

9 бетта планах ца лоархIаеш йисай 18 предприяти. Цар ца луш йисай 18,1 млн. сома продукци. ТIехьаюсараштa юкъе я «Грознефтеоргсинтез» объединени, Грозненски дукъа комбинат, цементни завод, аьшкабетонни конструкцей Грозненски завод, «Консерваплодоовощ» Нохч - ГIалгIай аграрно-промышленно торгови объединени, рудни йоаца гIишлой материалаш йоаха Карабулакски завод, Назрановски трикотажни фабрика, Ачхой-Мартановски Назрановски райбыткомбинаташ, кхыяраш. Цу тIа дукхача хана денз тIехьаюсаш хьайоагIа цементни завод, рудни йоаца гIишлой материалаш йоаха Карабулакски завод, «Трансмаш», аьшкабетонни конструкцей Грозненски заводаш.

1976 шера 9 бетта оттаяьча планагIа ара ца хецаш йитай 7 млн. сома продукци, Грозненски газ чакхйоахача заводо 1,4 млн. сома, аьшкабетонни конструкцей Грозненски заводо — 1,5 млн. сома, цементни заводо—1,7 млн. сома, «Консерваплодоовощ» Нохч-ГIалгIай аграрно - промышленно-торгови объединене 611 эзар сома продукци ара ца хецаш йитай.

Дукхача коллективаша планови заданеш кхоачаш ца яр, цIенха итта уж тIехьаюсаш хилар тIехьаюсача предприятей кулгалхойи специалисташи дукхагIа йолча хана дашха гIертача тайпара объективни бахьанаш хиларах дахьийха дита йиш йолаш дац.

Бакъдар аьлча объективни бахьанаш долаш да, уж дац ала цхьаккха а гIертац. хIаьта хьалхле лелаеча предприятешка а ма йий халонаш, уж-м ма лоархIабой царех.

Ховш да, производство вIаштIехьъяккхара боарам лоха хилар, къахьегам леpттIа вIашагI ца боллар, оборудованехи машинехи пайда во эцар, планови дисциплина лоха хилар тIехьаюсача предприятеша планови заданеш кхоачаш ца яра бахьанаш хьалха хинилга а хIанз долга а.

9 бетта критически анализ йича торо хул хIара предприяти тIехьайисара бахьанаш довза.

Хьаэцаргья вай цементни завод. Из дукха ха йоацаш хьалхьяь, керда оборудовани, машинаши, бодал йола предприяти я, лоаца аьлча уkkaза долаш да лерттIа болх бе мел эшар. Из ишта доллаше а производство вIашагIйоллар во леларах, къахьегама дисциплина лоха хиларах, транспорто болх во барах, бедал ханнахьа ца хиларах тIехьаюс из завод.

Заводе дукха болулой хувцалу, царна Iалашдаьдац лерттIа бытови хьалаш, во латт общественни кхача кийчбелга.

1976 шера ийс бетта заводе хийцав массехк директор, керттера специалисташ. Уж тайпа хьалаш хилча болх дика лела йиш йий? Цу предприятена цIенхаштта новкъостал эш СССР гIишлой материалий промышленноста Министерствагара, моттигерча партийни советски органашкара.

ИттлагIа пятилетка во дIайолаяьй рудни йоаца гIишлой материалаш йоахача Карабулакски заводо. Из дика ховш да РСФСР мелиорацен хин боахамеи министерствана, бакъда хьалла деш новкъостал дац.

«Автоспецоборудование» опытно - экспериментальни завод а я тIехьаюсаш. 9 бетта план 0,3 процент кхоачаш ца еш йисай из 19 эзар сом хул уж. Кхетадеш да бутт болалуча хана денз план кхоачашъяра бокъонца йоакхо яь яларе гIулакх цу тIа кхаьча хинна хургдоацилга.

Духхьал ала деза завода кулгалхой мелал да из.

Предприятеш тIехьайисара бахьанех цаI да къахьегам во вIаштIехьбаьккхар, балха ха зехьа дукха йоаяр. Ховш махилара къахьегама овсарле лакхъяр производства эффективность айяра лостамех цаI да.

Халахете а республике кIезига яц цу хьоккама заданеш кхоачаш ца еш йола предприятеш, цхьаьрашa соахкарчул а лохъяьй из.

Республика бIарчча хьаййцача къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачаш ца еш йисай 38 предприяти. Кезига предприятеш яц продукцена реализаци яра план кхоачаш а еш къахьегама овсарле лакхъяра планаш кхоачаш ца еш. Царех я «Союзавтоматстром» ВНПО опытно - экспериментальни завод, цIенош дара йоккха панелаш ю завод, гIишлой материалийн гIишлой индустрен Аргунски комбинат, кога гIире бу фабрика, кхыяраш.

1975 шера 9 беттаца ийсдича къахьегама овсарле геттара чIоагIа лохъеннай цIенош дара йоккха панелаш еча Аргунски комбинате — 20 процент, № 15 йолча маслозаводе — 38 процент, дукъа комбинате — 27 процент, Назрановски райпромкомбинате — 44 процент. Цо тешал ду цу предприятей кулгалхошеи специалисташеи хIанзалца къахьегама овсарле лакхъяра терко яь ца хилара, производство, къахьегам вIашагIболлара, производственни фондехи балха ханаxи пайда эцилга тоалара де дезар ца даь хилара.

Укх шера 9 бетта итогаш йича декхар тIадисад республика гIишлош хьалъеча организацешта я.

Республике гIишлой - монтажни балхаш деча организацеша шоай низаца подрядни балхаш дара 9 бетта план 98 процента кхоачашъяьй, кхоачаш ца деш дисар 3 млн. сома балхаш да.

9 бетта план толамца кхоачашъяьй: СМУ-9; СМУ-11, ПМК-115, Спец. СМУ, гIишлош еча Нохч - ГIалгIай управлене механизаце управлене, «Союзпромэкскавация» треста Грозненски спец. управлене, «Грознефтехимстрой» треста, «Югмонтажавтоматика» треста СМУ, «Центроспецстрой» треста СУ-7 йолча треста МУС, «Орджоникидзетрансстрой» треста № 383 йолча СМП, «Союзмонтажгаз» треста № 8 йолча СМУ, «Чечингсельстрой» треста № 220 йолча ПМК, «Чечингушводстрой» гIишлойний управлене № 5 йолча ПМК. Цу подрядни организацей коллективаша 9 бетта план кхоачашъелга Iалаш а даь дIадахача шера цу ханаца ийсдича дукха а дукхагIа балхаш даьд. Иштта, гIишлош хьалъеча Нохч-ГIалгIай управлене № 11 йолча СМУ подрядни балхий объем 43 процента дукхагIа яьй, № 383 йолча СМП, «Чечингсельстрой» № 920 йолча ПМК — 12 процента, «Чечингушводстрой». гIишлойний управлене № 5 йолча ПМК — 18 процента.

Цунца цхьана республике кIезига яц тIехьаюсаш йола подрядни гIишлош хьалъю организацеш.

ГIишлош хьалъеча Нохч-ГIалгIай управлене шоай низаца подрядни балхаш дара план 90 процент, «Чечингсельстрой» треста 99 процент кхоачашъяьй.

Къаьстта чIоагIа тIехьаюс: Нохч-ГIалгIай гIишлош хьалъеча управлене СМУ-2, СМУ-3, СМУ-5, СМУ-6. Цу коллективаша 9 бетта план 60 процентал кIезигагIа кхоачашъяьй. «Севкавнефтегазстрой» объединене СУ-9, СУ-11 ийс бетта план 74 процента мара кхоачашъяьяц.

Соахкарчул дукха а кIезигагIа балхаш даьд Нохч-ГIалгIай гIишлош хьалъеча управлене СМУ-6 — 17 процента, «Севкавнефтегазстрой» объединене СУ-12 — 23 процента, «Чечингводремстрой» треста Грозненски ПМК — 39 процента.

Республике гIишлош еча подрядни организацеша хьалха а санна мела леладу гIирсаш хьалцелга.

Дукхаза а ханаш йихка йолланше а—тоаденналац драматически театр, быта цIа, гостиница, кхыйола чIоагIа эша объекташ къалъечара гIулакх.

ХьатIакхаьчай йиълагIа квартал — укх шерара пачхахьалкхен плани социалистически декхараши кхоачашдара къахьегамхоша бехктокхаме йола ха. ЙиълагIча квартале планови заданеш кхоачаш а тIехкхоачаш а ярал совгIа тIера дахкха деза тIадиса декхар, шера йоаржае еза «Улув цхьаккха а тIехьаьусар ма хилийта!» яха почин.

ХIара промышленни предприяте, хIара гIишло хьалъеча хIанз а дукха я пайда эцаьза йола торонаш, уж пятилеткана гIулакх де оттаярал лоархIамегIа декхар дац.

ИттлагIча пятилетка хьалхара шу планаши заданеши, тIаийца социалистически декхараш кхоачашдарца чакхдаккхар хIара коллектива сийлен декхар да.

МОСКВА. 37 эзар болча москвичаца занятеш дIайолаяьй КПСС МГК марксизма-ленинизмаи университетен цун 22 филиален. Зачитешта КПСС XXV съезда решенешка хьежжа кийчьяьй керда программаши дешара планаши. Укх шера болх бе йолаеннай хьекархошта йола коммунистически кхетам балара факультеташи кагирхошта коммунистически кхетам балара теорен методийн факультети.

Занятеш йолалуча хана кийчъяьй КПСС XXV съезда материаляшта хетаяь дукха стендаши выставкаши. Кердача дешара шера университете дешашбараша кIоаргга Iомаергья идеологически кхетамех болх, экономически дешар, партийни болх дIахо эргабаьккха тоабара йола партийни организацей практика.

СУРТА ТIА: марксизма-ленинизмаи университете дешашбараш. Аьрдехьара аьттехьа: «Знамя» яхача завода вычислительни центра начальника заместитель В. А. Малькова, Московски юртбоахама производства инженерий институтa Iилман болхло В. В. Козырева, К. Э. Циолковске цIерагIча Московски авиационно-технологически институтa воккхагIвола преподаватель И. А. Пушкин, Московски энергетически институтa инженер А. В. Котов, Московски энергетически институтa лаборатоpe начальник М. Ф. Маторов.

В. Кошевой сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГ

Толаме чуэцаш латт хьажкIаш «Ермоловский» яхача совхоза механизатораша. «Херсоенц» яха 7 — 8 агрегат я кхашка хадданза болх беш. 550 гектарах хIанзале 400 совгIа гектара тIара хьувкъам чуийцаб совхозе.

ХIара механизатор а кхай тIара болхло а хьинар айдаь къахьегаш ва дика хьувкъам чуэцар духьа. Хьалхле лелаераш ба заеньевсий Вангаев Папи, Коврaев Супьян, Нажуев Адам. Царех хIараке шозза кхоачашъю шоай нормаш. Царел тIехьабусаш бац комбайнераш Халиков ИбрахIим, Айгумов ИсмаIал. Иштта дика къахьегаш ба болхлой Ехханова Падам, Гараева Самарт, Мадуева Келисат, кхыбараш.

ХьажкIаш сихеи ца йойташи хьатта хьатIакхухьаш ба трактористаш Лорсанов Абубакар, Витиев Халид, Керимов Ислам. Ахнел дукхагIбола совхоза механизаторашн болхлойи дика къахьегарах ахчаш премеш тийнна ба. Ханз а шоай хьинар лаьгI ца деш къахьегаш ба уж, хIаьта царех 1-гIен, 2-гIен, 3-гIен моттигаш яьхаярна мах боацаш сийлаIара ШагIа путевкаш лургйолаш я.

Совхозе хIара дейна 30 — 35 гектара тIара хьувкъам чуэц механизатораша. ХIаьта дийнахьа хьатта дIахьош йола хьажкIаш 100 тонн совгIа хул. Хьатта хIанз 2500 тонн хиллал хьажкIаш латт, цигача хержа а херже пачхахьалкхенна дIачуяла кийчъю уж.

Цу лоархIамерча гIулакха совхоза новкъостал ду дешархоша, цехий, бригадай, конторай, берий учрежденей болхлоша, Алхан-Калан Кулариш яхача юрташка бахача наха.

Я. ЦУЕВ.

IИЛМА-ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕСС—ПРОИЗВОДСТВЕ

КЕРДАДАР ХЬАКХОЛЛАРАШ

Парте XXV-ча съезда решенеш тIа белгалдаь Iилма-технически прогресс дегIаккхувлилга производства эффективности арахецача продукце дикали лакхъяра керттерча наькъех цаI болга. Производства новатораша лерргIа кхоачашду партийни съездо шоашта хьалхашка оттадаь из бехктокхаме декхар. ХIара дийнахьа хIана хазац аьнна хьахоз вайна царна карагIдулaча башха-дикача гIулакхех дувцаш дола дукха керда хоамаш. Iилма-технически прогресс дегIаккхувлаза белгала дика толамаш доах Нохч-ГIалгIайчен рационализаторашеи изобретателашеи.

Духхьал иттлагIча пятилетка хьалхарча шера ялх бетта республика предприятешка балха юкъейоалаяьй 6 миллиони 757,3 эзари сом пачхахьалкхен ахча кходе торо енна 41 изобретении 5525 рационализаторски предложении. Цу юкъа СССР Министрий Советера изобретенейи открытейи гIулакхех йолча пачхахьалкхен Комитете цар дIачуеннай шоаш яьча 129 изобретенех йола 129 заявка. Царех хIанзале а 33 авторски тешал хьаденнад.

Технико-экономически база геттара чIоагIа дегIаярах вай пачхахьалкхен изобретенейи техника кердадарийн экспортер хиннай. Уж кхыча мехкашка лицензеех йохк. Доазол дехьа йоxкача лицензей технически документаци кийчъеча юкъе дакъа лоац Грознерча цхьацайолча организацеша а.

Иштта, «Грозгипронефтехим» институтa болхлоша Болгаре Халкъа Республикa предприятешта лаьрхIа кийчъяьй 5 объект хьалъяра йола технически документаш. Уж проекташ вIаштIехьйоахаш къахьийгараш ба Грознера инженераш В. Д. Киреев, В. Г. Прозоров, Ю. А. Черкашин кхыбараш.

Изобретателийи рационализаторийи болам дIахо дегIаккхувлара боккха лоархIам болаш да кердадар хьакхоллача юкъе дакъа лоацараша толашагIа йола опыт шоайла дIахьа йовзийташ хилар. Цу хьакъехьа керттердар да кердача изобретенеехи балха юкъейоалаьча рационализаторски предложенеехи царех дар наха дIадовзийташ ханнахьа хоам бар. ХIана аьлча алхха цо мара торо лац цкъа хьакхелла кердадар кхы цIаьккхаза а «хьакхоллаш» кхычарга зехьа къа ца хьегийта.

Цу хьакъехьа дика гIулакх да «Грознефть» объединене дIадоладаьр. Цу объединене Iилма-технически служба болхлоша хан-ханнахьа арайоах объединене предприятешкарчеи подразделенешкарчеи изобретателаштеи рационализаторашти технически творчества хьакъехьа карагIдаьннараш дIадовзийташ дола информационно-технически бюллетень.

Цар арахийцача цу бюллетена-тIеххьарча сборника тIа я 1975-ча шера шоллагIча ах шера объединене изобретателаштеи рационализаторашти карагIдаьнарех дувца материалаш. Иштта цу тIа белгалъяьй СССР мехкдаьтта доахача кхыйолча районашкарча специалисташа шоай балха тIа пайда ийца къаьстта мах болаш йола 38 предложени.

Царех я ер предложени, «Малгобекнефть» НГДУ йолаш я лаьттан кIала болх бу вставной насосаш. Уж цхьадолча балхаш тIа мара пайдана яц. ХIаьта гIулакх нийсделар 43 миллиметр диаметр йола лаьттан кIал болх бу трубни насосаш эшаш. Уж даьча заказагIа хьакхачарга хьийжача дукха ха йоврийолаш дар. ТIаккха рационализатора М. М. Монахова вIаштIехьдаьккхар цхьан вставной насосах шиъ трубни насос хьаелга.

Иштта мах болаш я рационализатора С. Я. Тук кийчъяь тIоанашта низ тIа а лоаттабеш скважинашта цементаж яра тIаерзаяь рацпредложени а. Цу технологегIа цементаж яро торо лу скважинашка ремонт йоацаш болх дикагIа байта, царна хий чу ца хьедийта. Цу тIа белгалдаккха деза из технологи балха юкъейоалаяро болх хьабарга дIадолдар лакк ца даьлга.

Лаьттан кIал болх бу насосаш каст-каста телхаш хул приемки клапанаш сиха кхоачалуш хиларах. Из нийсделча керда клапан дIаоттаеш сахьат гаргга ха йовра. Лакхе вай вийнача рационализатора М. М. Монахова вIаштIехьъяьккхар цу клапаний лонусаш тоне торо луш йола предложени. Цудухьа цхьзза лоацъелар уж тайпа насосаш тоаярга хьалха дIаухийташ хинна ха. Цул совгIа аттагIча баьннаб слесарий-ремонтникий болх а.

Скважинай лара йоллача бетон чутохар сихдеш я «Горскнефть» НГДУ рационализатораша Г. И. Журавлева, И. Д. Терезопова предложенегIа хьаяь бетономешалка. Цу бетономешалка дикка лакхъю къахьегама овсарле, аттагIа бозкх бетонщикий болх.

Вай мехка цхьацайолча городашка рационализаторски балха нах дукхагIа юкъеозарах рационализаторашта карагIдаьннар шерагIа дIадоаржадарах арайоах изобретенеех дувцаш йола указателаш. Цар тIа белгалъю республике, областе кийчъяь рацпредложенеши изобретенеши. Бакъахьа хургдар цу тайпара юкъара указателаш вай республике а арахецаш хилча. Из болх булургбар Ерригароссийски изобретателийн рационализаторийн (ВОИР) Нохч-ГIалгIай областной Советен «Грознефть» объединене Центральни Iилма-технически библиотекаи болхлошта.

И. АЛЕКСЕЕВ,
ВОИР-а Нохч-ГIалгIай областной Совета общественни корреспондент.

ОБЩЕСТВЕННИ ХЬЕХАМА НИЗ

Зулам даьча сага общественни хьехам бара низ боккха ба, хIаьта хьехамца нах кхетабара чакхдовхача гIулакхаша йоккха моттиг дIалоац коммунизм шерра хьалъеча хьалашка.

ХIанз лелаш долча законо судага йиш хулийт саг уголовни бехктоккаме ца озаш, дош новкъостий судага дувцийта дIахьожале.

Халкъа судо даьча приговоро бакъдар аьлча, чIоагIа влияни ю харцахьа ваьнача сага. Цхьабакъда лира доацарех лоархIаш дола зулам даьча дукхача наха дукха а чIоагIагIа Iатто новкъостий судера хьали решении. Новкъостий суд. Цхьана ца тарлуш санна хет уж дешаш: судн новкъостийн. Суд — из да суд яр, бехк, бар, таIазар дар. Новкъостий — уж ба халача минуташка оарцагIбовла безаш бола, цхьабакъда царгахьара лира бехк хург ма бий аьнна дагадоацаш бола доттагIий, гIончий.

Цудухьа я из новкъостий суд а — вай общесерча цхьаболча наьха харцахьарча гIулакхий мах бара ши оагIув цо хьахьокхандаь: бехк белгеш новкъостал делгеи. Цунах латт новкъостий суд пайдана хилара маIан а.

Цкъа Октябрьски района халкъа суда судахо нов. Арсанукаев Мамайхан Ахмадович волча венав гр. Б. — «Красный молот» яхача завода слесарь. Дехар даьд цо цунга: «Боккъала а дех аз хьога новкъост судахо, со балха волча новкъостий судера са дош хьадаккхар а халкъа суде из дувцар а. ХIанзалца саго ца даь из дехар Бодрова дара маIан фуд ха судахо велча, цо гуччахьа хьаьннад: «Сайца балха болча новкъосташта хьалхашка дIаотта эхь хет сона. ХIаьта халкъа суде хургбараш со ца вовза нах ма бий. ЛирагIа болча бехктокхама кIалъотташ аттагIа да сона, коллективана хьалхашка цIий-кIай а луш латтачул».

Общественни воздействе низи эффективности теркал а еш, законо мукъа лу харцахьара хIама даь саг уголовни бехктоккамах мукъа а валийта общественни организацега е къахьегамхой коллективага кхетавен тоавен доалахьа дIавала.

Цхьабакъда цу тайпара моттиг хила йиш, яц, нагахьа санна бехке вар шеи цо даь зулама обществана боккха кхерам боацаш хуле мара, нагахьа санна цунгара даьнар наьха санна зулам деце мара, нагахьа санна ший бехк цо дIатIаийцабален ше даьчоа из цIенача дег тIара дехке ваьнавален.

Харцахьарча наькъа тIа ваьнна саг юхасоцавар, из лоарзагIа ца валийтар, новкъостий доттагIалей шиш болчен тIахьожама из кIалъоттавар, коллектива шийх беннача тешамах цо фу ду хьажар — из ба сагах доакха дикагIдола гIулакхаш бахьан долаш лоаттабу къовсам.

Тайп-тайпара хила йиш йолаш я харцахьа баьннарашта еш йола общественни воздействи. Советски законагIа суде къамаьл де йиш я общественни обвинителий.

Октябрьски районни халкъа суда выездной судебни заседане дийцад Пригорнев Юрий бехке веш долу дош. Цу судебни процессе общественни обвинитель йолаш къамаьл дир Пригорнев Iеш волча моттигерча общественни обвинитела — Н. А. Аьшинас. Ше къамаьл деча хана цо ерригача коллективa цIерагIа харцахьа лаьрхIар Ю. Пригорнева даь эхь тIаккхоачадеш дола гIулакх, общественность тIахьийхар маларцеи хулиганствацеи къовсам лоаттабара.

Цхьабакъда дукха я шоашта хьалхашка латта декхараш нийса ца кхетадеш йола предприятей коллективаш. Цудухьа, нагахьа санна шоай коллективера моллагIа саг зулам дарах суде вахача, фуннагIа даь а из кIалхарваккха хьож уж.

Цкъа Грозненски районни халкъа суда председатела нов. Таранец Ольга Филипповнай кабинете хьачуваьлар Грозненски райпо викал.

— Со венав, — аьлар цо. — райпо администрацеи коллективеи цIерагIа РСФСР УК. 92 статьяй II-ча часта тIа дувцаш дола зулам дарах бехке беча Дакаевен кхычари деша общественни защитник оттаве мукъа бехa Аз тешам ма лу хьона. — бIубенна йоахар райпо викало, — уж къуй ца хиларах, халкъа рузкъа пар лочкъадаь ца хиларах. Иштта нийсденнад-кх из, гIулакхах ца кхеташ. Оаха тхоай коллективе кIеззига озаргбар уж...

Коллективи администраци селлара оарцагIъялаврах сваькхадахар Ольга Филипповнай.

— Бакъонца ишта хеташ дакх цо хIаьта з1эча тIарча шоай новкъосташа дар? ТIаккха, социалистически доалахье Iагъюгаргаш ен каеттеи йиш йоацаш хилар оашош а дицдаь-кх оаш, нагахьа санна царна хьалхара дехар де шо даькха хилча. Ца кхетадеш цу тайпара хIамаш нийсдала йиш яц вай обществе. — хаьъла аьлар Ольга Филипповнас. — Бакъдар аьлча общественни защитник оттаве-м боьшо я шун. Цхьабакъда, дIахалаш, бехке бараш суда хьалхашка бехказа баха ца а гIерташ, царгара даьннача зулама а обществана даьча зен а нийса мах бе коллектив декхарийла хилар. Вешта дувца шо доахе, харцахьа мел даь кIама магийтар хул цунах.

Цу тайпара дехараш тIа-тIа кIезигагIа хул хIанз. Массаза а яхар мо, администраце а общественносто а нийсагIа кхетаду общественни обвинителей общественни защитникей гIулакхаш, цудухьа бокъонца эшаш хилча мара цар отта а бац уж.

Е хьаэцаргья вай харцахьара хIамаш ца хилийтара общественносто дакъа лацара цхьаькха форма.

Саррахьа улица тIа гIолла дIадолх шо. Духьалара IотIавоагIа пхьарсех цIе зигаш а доахкаш вола кхо саг. Сатийна, бIубенна гIа боахаш боагIа уж. Общественни порядок лораеча шоай доIамеча халкъа дружиная викалаш ба уж. ТIаккха сатийначеи паргIатачен хьал тIа хет шоана шоаш...

Къахьегамхоша шоаш шоай доIамагIа общественни порядок лораелга, из порядок лораe оттаьча пачхахьалкхен органашта цар хадданза новкъостал делга вай вахара чIоагIа юкъеденад.

Халкъа дружинно улицашка, стадионашка, паркашка, кхыча общественни моттигашка общественни порядок лораю, демонстрацеш, массови гуляннеш, спортивни хьаьш йолча хана общественни порядок оттаеча дакъа лоац. шоай территоре тIа общественни порядок Iалашъю массанахьа гIолла гобаккхарца, рейдаш ярца, посташи дежурстваши уттаярца.

Цхьабакъда из ерригa а дружинаша беча балхах цхьа дакъа мара дац.

Юкъарчал доацаш воздействие йиш я цуч харцахьара хIама даь, общественни порядок толхаяь гучабаьннарашта. Масала, дружина бокъо я шоашта гучаваьннача моллагIча сага оамалий хьакъехьа цо болх беча предприяте администрацега хоам бе, цунна из а яь материалаш новкъостий суде, милице, прокуратуре дIачуяла, общественни порядок толхаьрий хьакъехьа цепайозон тIа дувца а кхыча наькъаца бахача нахага хоам бе.

Советски законаш ца телхадайташ лораеча общественносто дакъа лацара шерагIа яржа формаш я уж. Цу тайпара формаш дукха а дукхагIа я. Из-м иштта хила доагIаш а да, хIана аьлча социалистически пачхахьалкхе ше йолаш хилара ларде улл ар цун гIулакхашта доал деча юкъе халкъо шерра дакъа лацара принцип я.

Н. БУГАЕВА,
Нохч-ГIалгIай АССР юстице министерства консультант.

ЛИТОВСКИ ССР. Вильнюсски бурош деча заводе бедали материалаши кхоара тIаьхожам лоаттабеш ва заводера 500 контролер. Царех хIара шоллагIвар коммунист ва.

Балхага хьожача хана контролераша гучаьхар материалех, оборудованех, электроэнергех дикагIа пайда эца йиш хургйола торонаш. Из бахьан долеш шу доладелча денз заводе кхояьй 500 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, 45 тонн инструментальни болат. Дикка тоаденнад термически пешкаш хьалъюзилга а.

СУРТА ТIА: секторни проката цеха начальник А. Усонис (аьрдехьарвар) цеха халкъа тIахьожама группа председатель мастер И. Исаенков бедала дикал миштай хьожаш ба.

В. ГУЛЕВИЧА сурт.
ТАСС фотохроника.

КРЕМЕНЧУГСКИ АВТОМОБИЛАШ

Дукхача хана денз ховш да: нагахьа санна КрАЗ яхача марках йола автомашинаш мехка моллагIча районе гучаяьнаяле дукха ха ялалехьа доккхий балхаш дIадолалургда. Цу машинаша болх ца беш цхьаккха йоккха гIишло яц. Уж болх беш я Кривой Роге а Курски магнитни аномале а руда доаккхача, Якуте алмазаш йоахача, Тюмене мехкдаьттапровода турбаш Iоеххача, дунен тIа эггара йоккхагIйола Саяно-Шушенски гидроэлектростанци хьалъеча... Уж бIаргаго йиш я дунен ерригача континентий наькъашка.

Советски Украина 50 шу дизара цIерагIа йола Ленина орден лелаю Кременчугски автозавод — беза мухь дIаккхуьйа дизельни кхо соа йола автомобилаш арахеца мехка йоккхагIчарех йола предприяти. ХIанз Кременчуге хьаю 12 тонн мухь дIаккхухьа грузовикаш, самосвалаш, тягачаш, хьу дIаккхухьараш. КрАЗ-ий шассе ларда тIа хьаю 60 совгIа машини механизми: кранаш, экскаватораш, геологически газови промышленноста эша техника. Иштта заводо арахец цу тайпарча йоккхийча машинашта эша запасной оатхалаш а.

Кременчуге хьаю машинаш иштта чIоагIа хоатташ мIанай?

— Машинай технически данеш дика хилар бахьан долаш я, — йоах завода керттерча конструктора Таболин Владимира.

— Тха машина дика лелалуш а сиха а я, хIаьта лелаеш атта я. Цох доалла эггара дикагIдар фуд аьлча, из да никъ во бар, хотта бар, урхеши мухалеши хала яр аьнна цунна новкъа ца хилар. Тха коллективана карагIдаьнна доккха хIама фуд аьлча, из да капитальни ремонт ца еш машино бу никъ 150—180 эзар километрга дIаккхоачабар. Экономисташа яхачох, цох мехка халкъа боахама хула пайда 100 миллион сом да.

Машина дикагIа хилийтара тIехьа заводе ньржача яхье хьалха латтараш коммунисташ ба. Дикала доал дара Iилман ларда тIа кийчъяь система вIаштIехьъяккхара тIехьара болх дIаболабеча керте эттар предприяте партийни комитет.

Боккхача лоархIаме хилар производствана механизации автоматизации яр. Йоккхача завода ерригача цехашка бIаргаго йиш я Iилма - технически прогресс къахьегама процесса юкъе миштa йоагIа. Керда автоматически линеш, программни управлени йола станокаш, электронно - вычислительни техника дIаяхача пятилетке юкъейоалаярах 10,4 миллион сом пайда хилар.

Уж доккхий толамаш доахача хьинаре дакъа лаьцад КрАЗ-е къахьегача башха-дикача наха — болхлоша а конструктораша а. Царех цаI ва Социалистически Къахьегама Турпал, керттерча конвейер тIа болх беш вола слесарь Кипень Василий. ДIаяха пятилетка дIайоалалуш балха къаенна нормаш эргахара чотагIа къахьегама овсарле лакхъяра тIехьара болам дIаболабир цо.

Из хьаллаьцар эзараш болча болхлоша. Из бахьанце машинаш вIашагIъехкачара къахьегама овсарле 30 процент лакхъелар. Ер шу дIадолалуш «Дикала пятилеткана — болхлочун тешам!», яхача девизагIа дола москвичейн ленинградцийн башха дика гIулакх хьаллаьцар цо.

— Из чIоагIа лоархIаме болам ба. — йоах цо. — Аз миштa кхетабу из? Ше волча дикагIа болх бе гIерта веза хIара саг.

Цу тайпара нах дукха ба КрАЗ-е.

Дикала доалдара заводе вIаштIехьъяьккхача системо, автомашинаш серий инициативо торо хилийтар КрАЗ-а продукци дунен тIа дикагIйолчарна нийсса дIаоттае. Пхи моделах йолча машинашта еннай пачхахьалкхен дикала Знак.

Предприяте коллективана карагIдаьнарех дувц «Автодизель» яхача ярославски объединенеи Кременчугски автомобильни заводеи хьакъехьа дукха ха йоацаш КПСС ЦК-ас тIаийцача соцам тIа.

ИттлагIча пятилетке 2,1—2,2 миллион автомобиль арахеца еза вай мехка. ДукхагIа теркам тIабохийтаргба уж дикагIа хилийтара а мухь дукхагIа дIакхухьаш хилийтара а.

— Тхоашта карагIдаьнначох кхоачамбаь Iе дага дац тхо,— йоах керттерча конструктора Таболин Владимира. — КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш, отраслевой институташца цхьана предприяте партийни организаце, отделашеи службашеи иттлагIча пятилетке кийчъяьй автомашинаш кхы а дикагIа хилийтара, капитальни ремонт ца еш цар бу никъ 20 процент бIаьхбара тIаерзаяь йола комплексни план. Мехка наькъашка арайргья КрАЗ-250 яха керда йоккхий а низ бола а машинаш. Уж хургья кхы а дикагIа, кхы а тешамегIа.

Зиновий КОВТУН,
АПН корреспондент.
Киев.

Кхоана—юрта боахама болхлой
Ерригсоюзни Ди

ХЬОНА ДАЬХЕ, ТХА КУЛГИЙ БЕРКАТ!

ХIАРАНЕНА БОЧА ЦIЕЙ

ХIара шера октябрь — бетта шоллагIча кIирандийнахьа вай мехкарча берригача къахьегамхоша дезду юрта боахама болхлой Ди. Укх шерара из цIей дезду КПСС XXV съездо хьалхашка оттаьаь доккхий декхараш кхоачашде советски юрташкара къахьегамхой чIоагIа тохабеннача хана. ХIаьта вай партеи советски правительстваси мехка юрта боахаман дегIабоалабара еш йола йоаккхо дика холуш я. Шерагара шерага лакхлу лаьтта леладечарен хьайбай боахамен культура, эша удобренеш, техника дукхагIа кхоач колхозашкеи совхозашкеи.

Шоай боза цIей дикача толамашца белгалдоаккх зорташкарча къахьегамхоша. Из иштта хилара дола къаьгга тешал да царна юкъе шерра яьржа социалистически яхь, тIанйща доккхагIдола декхараш.

Краснодарски края ялаташ леладерашка КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева дахьийтача письмос дог гIоздаьккха болча вай республикерча юрта боахама болхлоша а шоай торонашка а хьежа доккхагIдола социалистически декхараш тIанийцад. Паччахьалкхенга дукхагIа ялат а кхыйола продукци а йохкара наькъаш лехаш къахьегаш ба уж. Кхашкеи фермашкеи балхаш дечар тIагIертта къовсам лоаттабу 1976 шерара халкъбоахама планаши социалистически декхараши сийленца кхоачашдар духьа.

Ер юртбоахама шу Iаяхаьттув болаш а хиннадац юрташкарча къахьегамхошта. Республика партийни советски юртбоахама органаш дукха гIулакхаш чакхдаьхад хаоттама хьалаша духьалъяьха халонаш эшаяра. Боахамаша хоза вIаштIехьдаьха чакхдаьхар кхашкара бIаьстан балхаш дIайийнача хIамашта доаггIача бесса Iунал дир, хIана сихха гуйре чуерзаещ а латт. Къаьстта йоакхо йир доакъараш кхоачам хиллал Iалашдаран хьайбаша Iа доаккха помещенеш лерттIа кийчъяран.

Паччахьалкхено гIо а деш, город Грознерчеи районни центрашкарчеи болхлой, гIулакхерча наьха, школай училищай, техникумий дешархой, студентий новкъостали соахкарчул сихагIа чуэца вIаштIехьадаьлар ка бола ялаташ. ПланагIа 153 эзар тонн йолаш паччахьалкхенга декхад 154 эзар тонн ка бола ялат. ДIахо а ялат дIалуш да паччахьалкхенна. ХIанз хьажкIаш, дуга тхьамка, баьцадавраш, шекара свеклаш сихеи ца йойташи чуийца яхара шоай берригa низ тIабахнийтаб цар.

Хьалхалаттача боахамаша толаме кхоачашъяьй паччахьалкхенга ялати кхыйола продукташи йохкара халкъбоахама планаши доккхагIдола социалистически декхараши. ДIахо а декхарел совгIа продукци дIалуш я ба уж.

Дуккхача фермашка алсамъяьцнай хьайбай продукци. Шоаш аьннача бесса паччахьалкхенна дулх, шура, кхыйола продукташ дIалуш ба хьайбаш леладераш.

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера задани хаьал хьалха кхоачашъяра яьржача социалистически яхье дика толамаш доах Урус-Мартановски, Сунженски, Гудермесски, Шелковской, Шалински, Назрановски, кхы дуккхача районий кхашкарча къахьегамхоша.

Хозахеташ цIераш яха дог доагIа тахан укх шера хьалхашка латта планаши тIанийца доккхагIдола декхараши толаме кхоачашдеш хьабоагIарий. Уж ба Шелковской района «Красный пахарь», «Коминтерн» яхача колхозий, Шалински района XX партсъезда цIерагIча колхоза, Ножай-Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоза, Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза, Грозненски района «Атагинский» совхоза, Гудермесски района «Терек» совхоза, Назрановски совхоз-техникума лаьтта леладераш.

Гурахьа дийна ялаташ дика кхедир Наурски района «Красное Знамя» колхоза, Назрановски района «40 лет Октября» совхоза, Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза, Урус-Мартановски района Мичурина цIерагIча совхоза, Сунженски района «Победа» колхоза, Гудермесски района «Дружба» колхоза тракторно-кхай тIарча бригадай коллективаша. Керда толамаш даьхад вай цIи хезача хьажкIаш лелаераша Л. Лебеденкос, Б. Матаева, Л. Захаева, А. Ломалиева, Ш. Гайтамирова, Б. Вагапова. Боккха хьувкъам чубарца белгалбаьннаб дута кхедераш Бучиев Ильман, Геремсултанов Сайд-Ахьмад, Масхадов Iумар, кхы дуккхабараш.

Республика сий деш ба шийхьайбаш леладераш — доярказ Назрановски района «40 лет Октября» совхозера Даурбекова Зинаи Сунженски района Кирова цIерагIча колхозера Рыбалко Марнян, боккхагIа бола жа Iуй Социалистически Къахьегама Турпалаш «Шелковский» племзаводера Эсмухамбетов Наурды а Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIча винсовхозера Бахмадов Мади а.

Тахан, юрта боахама болхлой деза цIей дездеш даькъала бувца лов сона лаьттанцарей хьайбашкарен йоала продукташ яхараи кийчъяраи тIанийца доккхагIдола декхараш толаме кхоачашдаь кхашкареи фермашкареи къахьегамхой. Могаш-маьрша хилда шо, аьнна ловца я боаккх аз шоана. Цхьабакъда, са хьамсара йижарий, вежарий, вай дицдаланйта мегаргдац дIахо кхоачашде дезаш хьалхашка латта декхараш, шугара масал эцаш вай юрта боахама берригача болхлоша къахьегилга!

Къахьегаме шоашта карагIдийначa гIулакхех доккхал де йиш йолаш я дуккха а колхозаш а совхозаш а, бIарчча районаш а. Республика бIарчча хьайнцача паччахьалкхенга вай доккаргIда 167 эзар тоннал кIезигагIа доацаш ялат. ХIанзалца хьа иззал ялат декхадац Нохч-ГIалгIайчено паччахьалкхенга! ТIехкхоачашъергъя шекара свеклаш, баьцадаараш, коартолаш, тхьамка, сом, комсаш, дулх, шура, фуаш, тха, кхыйола продукташ йохкара планаш а.

Юртбоахама продукташ яхареи кийчъяреи планаш толаме кхоачашъяр духьа сихагIа чакхдаха деза кхашкара гуйран балхаш. ТIехьатетта йиш яц хьажкIаш, дуга чуэцара балхаш. Ма-хулла сихагIа Даьхен амбарашка чутасса еза уж культураш. Иштта боккхача лоархIаме да шекара свеклаш сихха чуэцилгеи шекар доаккхача заводе уж дIайохийталген Iалашдар.

Дукха гIулакхаш чакхдаха дезаш ба республика хьайбаш леладераш а. Цар хьинарах тийша да продукци алсамйоаккхилга, массе тайпара хьайбаш дизаи дарстаи долаш Iаьгара доахилга.

ЛоархIамегIара декхар хиннa а хиннад, долаш а дус юртбоахама производства керттерча рузкъах — лаьттах пайда дикагIа эцилга. Сихбенна гурахьа дув ялат дIадувш, эзба лаьтта оахаш къахьегаш ба республика боахамашкара механизатораш. Гурахьа дув ялат ханнахьа дIадерга, эзба лаьтта дика кийчдарга хьежжа хургба хьатIадоагIача шерара хьувкъам. Из диц ца деш хила беза ахархой!

Укх кердача пятилетках хIара шера юкъера лаьрхIача 500—550 эзар тоннал кIезигагIа доацаш ялат гулде декхарийла ба республика ахархой. Цудухьа боккхача лоархIаме да хьувкъам лакхлургбола гIулакхаш шин ханнахьа, агротехника бокъонаша ма-яххара чакхдахар.

КПСС областной комитето, республика Министрий Совето юртбоахама органий кулгалхой, агрономаш, юрташкара берригa къахьегамхой тIахьех лаьттан культура лакхъяра, лаьттан хIара гектарах биэза пайда эцара, дIа мел юача хIамай хьувкъам дикагIа кхебара шоай берригa низаш тIадерзаде. Иштта теркам тIабохийт хиш дехка лаьттащ шердара, садоахкача зене-зуламерча хIамашцен баьцовгIашта хулача лазарашцен лира къовсам лоаттабара эша гIулакхаш ханнахьа чакхдахара.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна къахьегама вахте увттача вай республика юрта боахама болхлоша укх шера керда толамаш дахарца вай хьамсара Даьхе гIадъюгаогхиларах цхьаккха а шеко яц.

Дезача денца, деза новкъостий! Нохч-ГIалгIайчен юрта боахам дIахо дегIабоалабеча керда толамаш даха яьттув балба шун!

У. ЛЬЯНОВ,
республика юрта боахама министра хьалхара заместитель.

Хьинарах визза саг

Республика юрта боахама къахьегамхошта дика йовзаш я Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза хьажкIаш лелаеш волта Лебеденко Леонид Никитовича цIи. ХIана аьлча хIара шера боккха хьажкIай хьувкъам чубахь цо. Иштта, соахка хIара гектара тIара 47.4 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуера.

ХIанз колхоза шоллагIча механизированни отряда кулгалдеш ва Лебеденко Леонид. Цои цун новкъосташеи укх шера кхедир 440 гектара тIа кIа, а 291 гектара тIа ялата лаьрхIа хьажкIаш, 50 гектара тIа коартолаш, кхыйола культураш.

КIан коартолаши чуийца баьннаб отряда механизатораш. КIа хIара гектара тIара дукха хIама ца эцаш 30 центнер даьлар, хIаьта коартолаш — 210 центнер, план 170 центнер мара йоацача.

ХIанз тIатеIIа ялата йийна хьажкIаш чуэцаш ба Лебеденко Леонидн цун новкъостийи. ХьажкIаш ма-могга сихагIа чуийца яха тIахьехаш «Лермонтовский» совхоза цIи хезача хьажкIаш кхеераша Матаев Берса, Закаев Лечас, кхычар даьча кхайкарала жоп луш 15 балха дийнахьа ерригa хьажкIаш чуийца яха социалистически декхар тIанийцар Лебеденко Леонида кулгалдеча мехотряда механизатораша. ХIаьта шоаш денна дош толамца кхоачашдеш хьабоагIаш а ба хIанз.

ХьажкIаш чуэцаш йиъ комбайн я. Уж лелаеш ба Лебеденкоца цхьана Линчанский Николай, Черников Яков, Понов Иван. Балха нормаш хIара дийнахьа дика тIехкхоачашъю царех хIаране.

ЙоагIа йоакхо ю хьажкIаш кхееча механизатораша хьувкъам алсамбаккха, хIаьта из кхебарга дIалодар лохде йиш хулийта торонаш лахара а царех пайда эцара а.

Иштта, соякха «КЗУ-03» марках йолча агрегатаца хий дуллар хьажкIашта. КIезига хий дуллар цу агрегато. Из бахьан долаш дийнахьен буси хий дуллаш халданза къахьега дезаш хулар дукха низ, хьинар дIалуш. Из агрегат дIаяьккхар отряда механизатораша Черсий-Балкхарой республике хьажкIаш мишта кхею хьажа баха хиннaчул тIехьагIа. Цкъа царна бIаргаяйра догIан хьисапе хий дуллата «ДДН-70» марках йолча установках яь керда хий дулла агрегат.

ШIабаьхкачул тIехьагIа колхоза говзанчашка иззамо шиагрегат вIаштIехьъяккхар дийхар отряда механизатораша. Цар дехар кхоачашдир колхоза механикаша. Керда хьаьъча вIаштIехьаьяьккхача хIара агрегато дийнахьен буси юкъера лаьрхIача 6 — 8 гектар лаьтта хий дулл. Хьалха иззал долча лаьтта хий дилла шин дийнахьеи шин буси къахьийгача мара карагIдалацар. Цул совгIа цу агрегаташа торо хилийтар цхьан сезонах хий дуллаш вола 15 саг балхара мукъаваккха.

Боккха болх чакхбоаккх отряда механизатораша колхоз уллача Iалама хьалашка, хIаьта лаьтташка дукхагIа хьувкъам дургболча сортах йола хьажкIаш лехаш. Иштта, тIехьарча шин шера колхоза лаьтташка техкар «Краснодарская-303» сортах йолчен «Вир-338» сортах йолчен хьажкIех дикагIа малагIа хьувкъ. ТIехьара гучадаьлар «Краснодарская-303» сортах йола хьажкIаш дикагIа хьувкъаш йолга.

Укх шера планагIа хIара гектара тIара 38 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя езаш бар цу отряда механизатораш. Цхьабакъда КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева Краснодарски края кхаш леладерашка письмо яздаьчул тIехьагIа шоай торонаш лаьрхIа а лаьрхIа хIара гектара тIара 70 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя дош делар цар. ХIаьта шоаш деннача деша дай болаш хьа а боагIа. Цхьайолча участкашкара чубахьа хьажкIай хьувкъам 80 центнерага дIакхоа. Лебеденко Леонида кулгалдеча отряда хIара гектара тIара чуэцачул дукхагIа хьажкIаш чуэцаш отряд а е звено а яц районе. ХIаьта из дог гIоздоаккхаш гIулакх а да.

— 1974 шера бIаьсти вIашагIъеллар «Путь к коммунизму» колхозе хьалхара хьажкIаш лелаю звено, болхлошта аккордно-премиальни хьисапе ахча а телаш, — дагалувц хIанз Лебеденко Леонида. — Цун кулгалде со оттавир. Хьакъоастадир лаьтта, хьаелар удобренеш, гербицидаш, техника. Цу ханна хьажкIаш кхеяра дикка говзал йолаш вар со а са новкъостий а. ТIабоагIа пайда дукхагIа хургболаш кхашка кулг-кара балхаш делга юкъера дакхха лаьрхIар овха, техниках биэза пайда а эцаш. ХIаьта лаьрхIар кхоачаш а дир.

Укх шера отряда механизатораша дIайийнай «Краснодарская-303» сортах болчарна цхьана «Награда», «Днепровская-90-1» сортех йола хьажкIаш а. Уж хIанз а чуэца йолаьяц.

Иштта, хьалхашка латта декхараш кхоачашдар духьа ерригa торонаш оарцагIъяьха низ, хьинар кхо ца деш къахьег хIара шера Лебеденко Леонида а цу новкъосташа а. Из бахьан долаш толамаш а доах.

М. ХАМАТХАНОВ.

СУРТА ТIА: мехотряда начальник Л. Лебеденко.

С. ХАКИЕВА-сурт.

СА ДЕКХАР — 5.200 КИЛОГРАММ

Вай партеи правительстваи чIоагIа йоакхо еш хIама да хьайбай боахам шерагара шерага дегIабоалабелга. Из иштта хилар къаьгга хьахьокх КПСС XXV съезда материалаш тIа. Цар тIа белгалдаьккхад укх гарггарча пхе шера чухь хьайбай продукташ дукхагIа йоахилгеи бахьанах царца дикагIа Iалашбелгеи.

Из боккхача лоархIаме декхар кхоачашдеча шоайкара доаггIаш дола дакъа юкъедахьа лерхIащ ба тха совхоза хьайбаш леладераш а.

КIезиг - дукха дувцаргда аз цу хьакъехьа оахош деча гIулакхех. 1973 шерага кхаччалца паччахьалкхенна зе мара пайда ца беш хьаенай тха совхоз. ХIаьта дукхагIа дола зе хьайбай боахамо деш а дар. Бакъда, цу тIеххьарча шинкхаь шера хьайбаш леладарах хуля зе дикка кIезиг а деннад, цо пайда тIабахьаргболаш деш дукха гIулакхаш а да.

Цунах хетта эггара хьалха белгалдаккха деза, доакъарий база чIоагIъяраи хьайбаш леладерий къахьегамцара безам совбаккхараи тха совхоза кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша шоай теркам тIаберзабарах дика беркат даьнилга. Укх массехк шера вIаштта планаш а социалистически декхараш а кхоачащдеш хьабоагIа тха совхоза фермай болхлой.

Укх тIеххьарча шин шера боккха болх баьб тханцига хьайбай боахам дIахо дегIабоалабара тIаберзабаь. Зоотехнически бухгалтерски учет дикагIа лелаю. Совхоза партийни комитето коммунисташ бахийтарца чIоагIъяьй бехктокхамегIа йола моттигаш, йоакхо яьй къахьегама дисциплина чIоагIъяра.

Дукха ха яц КПСС ЦК боахамий юкъаьча кооперацеи агропромышленни интеграцеи ларда тIа юртбоахама производствана дIахо специализацеи концентрацеи елга дегIадоаладара хьакъехьа соцам тIанийца. Цу соцамах лаьца вIашн дагадоалаш къамаьлаш хиннал тха. Цо дIадех хьайбай продукци дукхагIеи дикагIеи йоаккхилга. ХIаьта тха ферма коллектив коммунистически къахьегама цIи лелаеш хиларах декхарийла ма йий дIабода мах кIезиг а беш шура дукхагIеи дикагIеи яккха.

Совхоза кулгалхой, партийни профсоюзни организацей йоакхоица дика хьалаш вIаштIехьадаьхад фермай болхлошта. Хьайбаш чудоахкаду помещенеш эргаяьха тоаяьй, цар чурча халача балхашта механизаци яьй. Массанахьа красни уголокаш я. Цар чу радиоприемникаш, телевизораш латт. Кхы а аттагIа хургба тха болх 800 Iатта лаьрхIа ю шурий комплекс хьалъяь яьлча.

Доакъарий база чIоагIъярах дуцаш белгалдаккха деза цу даькъе дикка болх оаха баьлга. Шерагара шерага дукхагIа дIаюв тайп - тайпара баьцаш. Витаминни баьций хьоар доаккха цех яьй. Цо хIара деннен бийсанен 5 тонн, из тайпа доакъар кийчду.

Цхьан шераи ах шерaи кхоачам хиллал хьайбашта доакъараш Iалашдара вай республика берригa юрта боахама болхлой тIахьехаш Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза къахьегамхоша даь кхайкарал чIоагIа къобалдаь хьал а лаьца къахьегарах Iана дикка кхоачам бе вIаштIехьадаьлар тха. Совхоза болхлоша Iалашъяьй дукха йол, планах йоагIачул кхозза дукхагIа сенаж, 140 тонн гаргга витаминни баьций хьоар, иштта кхыдола доакъар.

Доакъар шортта хиларо, ахкан лагерашка даьгIенех ниййса пайда а эцаш доахан доажадаро тха совхоза хьайбаш леладерашка торо хилийтай шура дукхагIа яккха. Иштта, 19 мае тха совхозо рапорт делар паччахьалкхенга дулхи шурен йохкара ах шера план кхоачащъярах. Даьха толамаш чIоагIдеш къахьегаш ба тха фермашкара болхлой. Дика къахьегарах тха совхоза хьайбаш леладерашта еннай КПСС обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа Сийлен грамота.

Сайх лаьца аьлча, вай республикерча толашагIа болча доярказшта социалистически яхье а яьнна аз дош деннад иттлагIча пятилетка укх хьалхарча шера сай групперча хIара Iаттагара 5200 килограммал кIезигагIа йоацаш шура яккха. ХIаьта дIабахача ийс бетта хIара Iаттагара аз яьккха шура 4314 килограмм я. Шу чакхдала юхебисаца укх кхаь бетта шеко йоацаш 1000 килограммал тIех шура йоаккхаргья аз хIара Iаттагара.

Тха совхоза доярказша Тимурзиева Розас, Балхаева Дуге, иштта кхычар а шоай социалистически декхараш тIехкхоачашдеш къахьегаш хилар теркалдича, вIалла шек а йоацаш ала йиш я са паччахьалкхенга шера планал совгIа 240 тонн шура йохкаргья, аьнна оахош тIанийца декхар тешшаме кхоачашхургхилар. Цу уйланца накъабоагIа тха совхоза хьайбаш леладераш юрта боахама болхлой дезача денга.

З. ДАУРБЕКОВА,
Назрановски района «Октябра 40 шу» яхача совхоза доярка, СССР Лакхехьарча Совета депутат.

Итт бетта план — ийс бетта

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера декхараш толамца кхоачаш а деш накъабаьхкаб укх шера юртбоахама къахьегамхой цIейна тха «Ингушский» совхоза шурий товарни ферма болхлой. ТIехкхоачашъяьй шура яккхара план. 4220 центнер шура яьккхай ферме. Ийс бетта планал 200 центнери тIанийнача социалистически декхарел 120 центнери дукхагIа я из.

Кхы а дикагIа хьокхамаш дахьад оаха паччахьалкхенна шура дIалуча. Ер шу доладелча деза тха фермера маша даьтта доаккхача заводашка дIаяхьийтай 3600 совгIа центнер шура. Ийс бетта планах паччахьалкхенга йохка езар 3050 центнер хиннай. Вешта аьлча ферма коллективо шура йохкара итт бетта план ийс бетта тIехкхоачашъяьй.

Ши-шегIа хьахиннадац уж толамаш. ДIадахача Iай доакъарий кхоачам боацача халача хьалашка доахан Iаьгара доахаш, цул тIехьагIа масагга уж дикагIа леладе гIерташ берригача хьайбаш леладераша хьинар кхо ца деш къахьегар бахьан долаш вIаштIехьдаьннад тха иштта дика толамаш даха.

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера декхараш хапал хьалха кхоачашдара, маша лакхдара коллективе яьржача социалистически яхье хьинаре дакъа лоацаш ба божа беттараш, доахан доажадераш. Къаьст - къаьста социалистически декхараш тIа а ийца, уж толамца кхоачашдара хьинаре къахьегаш ва фермера хIара болхло. Социалистически яхьа итогаш ю хIара дийнахьа, кIирагIа, бетта. ДикагIа хьокхамаш даьхараш белгалбоах.

Социалистически яхье хьалхе лелаеш, массарел а дикагIа хьокхамаш доахаш хьабоагIа божа беттараш Коригова Банати, Елоева Басрат, кхыбараш. ХIара Iаттагара 2150 килограмм шура а йоаккхаш укх шерара социалистически декхараш юрта боахама болхлой цIей тIаккхоачаш кхоачашде вIаштIехьдаьннад са а. Укх шера аз тIанийцача социалистически декхарен 250 килограмм дукхагIа я из.

ДукхагIча даькъе доахан доажадерий балхах тийша да божа беттарий толамаш. Аьхки даьгIенашка доажадеча ханен Iай чуоттадаь кхоабача ханен дa a бийса а ца къовсаш дикагIа дузаргдолча тайпара деттача доахана Iунал деш хьабоагIа доаханга хьожаш бола Галаев Жабраил, Коригов Башир, кхыбараш.

ХIанз тха керттера йоакхо я дизан дIайхен хургдолаш хьайбашта Iа доаккхилга Iалашъелга. Цу оагIорахьа а дуккхаьар де вIаштIехьдаьннад тха боахаме. Сунжерча механизаторий болам хьал а лаьца аьхки Iалашдаь ферма кхоа да цхьан шераи ах шераи кхоачам хиллал гIожа а моша а доакъараш. Iана кийчъяь йоалаш латт доахан латта моттигаш а.

Иштта да «Ингушский» совхозерча хьайбаш леладерий укх шерара толамаш. Цар дог гIоздоакх тхох хIаране. ХIана аьлча тха хьаьнална къахьегамах хьахинча беркат да из. Цхьабакъда, карагIдаьннаьчох кхоачам баь дагIа лакхIа дац тхо. Оаха дика кхетаду мехка хьалха латтача боахамий хьокхамашка хьежача дIахо маша лакхдара тхоай де дезараш дукха долга. Тхоашка доагIача даькъе цу гIулакха хьинар кхо ца деш къахьега тхо кийча а да.

Л. ЕВЛОЕВА,
«Ингушский» совхоза доярка.

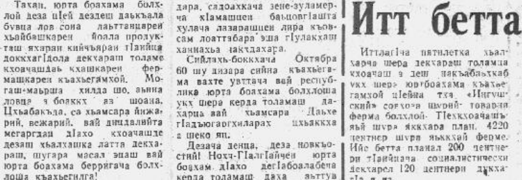

Юрта боахама болхлой дезача денга дикача толамашца накъабаьхкаб «Гудермесский» совхозерча Балиева ТIауса кулгалдеча звеноцара свеклаш лелаераш. Шоай доалахьарча лаьттан хIара гектара тIара 300 центнер гаргга мерза овлаш доах цар.

СУРТА ТIА: Балиева ТIауса (аьрдехьарьяр) звеноцара болхлой шоай кхай тIара шекара свеклаш цIенъеш ба.

И. ПЛИЕВА сурт.

КХЫ А ДИКАГIА КЪАХЬЕГАРГДА

Дукха ха йоацаш КПСС Сунженски райкомо даькъала дийцар Ленина цIерагIча колхоза С. Асаева кулгалду баьцадаараш леладу бригада помидораш кхееча тIехника производственни хьокхамаш, хиларах. Юха а бригадага кхайчай карара кара тела цIе байракх.

...Эггара хьалха оасар деча хана дар из. Заьлза хьалгаш листача оасаро къайла а даьха латтар. Помидораш ца йойта могаргдола низ бац аьнна хеталора. Бригаде лаьрхIа дага а бувлаш дийцар болх дикагIа фу даь вIаштIехьбоаккхаргба. ДукхагIчар, цIагIа катий бераш доллашехьа а, къахьегара чIоагIа тIера хиларца белгалйовлаш я из бригада. Вошта, шоаш а бац уж къонахарех, хIаьта а цу хана шоай уйла яцар еш хиннар, сахотагIа хетар царна бригадерча гIулакхий йоакхо елга. ТIаьнна помидораш кIалхара яха езар, ца яьхача мел хьийга къа, колхоза ахча доира. Бригадана эггара сахотагIа йолча цу ханна карара-кара тела цIе байракх оттайир колхоза правленеи парткомои.

Шолха декхар эттар бригадана хьалхашка. ТIайоагIа помидораш кIалхара яха езаш хиларал совгIа, баьцадаараш леладеча кхаь а бригадо къовсам лоаттабу байракх яккхара. ФуцнагIа даь а байракх карара ца яийта лаьрхIар баьцадаараш леладераша.

Сагота дар балхаш. МугIараш юкъера йовкъаш оасарах цIеръяь яьннaчул тIехьагIа, геттара Iобукара, а бийрза овлашта юхера баьцилгаш цIелгашца хьаахка езар. Хала къахьегам ба. Дуккхачар новкъостала шоай бераш кхувлар цхьа ди мукъагIа хьалхагIа оасар даь даккхар духьа. Къахьегарах котало яьккхар, хIаьта бригада оасарах дика а лоархIайир. ХIанз дерригача кхай тIара помидорий хьалгаш шаьра бIаргагора. Цул тIехьагIа кхай тIарча стане урагIъяхар карара кара тела цIе байракх. Хьалхара котало, массава а дегаш гIоздаьнна вар.

Массехк дийнахьа догIаш дийлхар, хIаьта оасар цхьатарра тIадоладеннадар. Массехк ди даьннача гIолла бригадо вIалла оасар ца дича санна дар кха. Юха а шоай дерригa низаш оарцагIдаьхар бригада членаша, сабелгало аьлча деза боал къовлабаллалца бора болх. КIаьдбеннабарнах, хIаьта а кхай тIара дIаводацар цхьаккха а. Лоалахой Аьттув ца боалаш моттигаш а хиннай бригаде. Нарсий ги во хилар бахьан долаш декхар тIадисар бригадана. Цхьабакъда кхыча баьцадаарий чотах дIатеkхар из декхар.

Юртбоахама бIарччача шера шоаш лаьцача наькъа — иттлагIча пятилетка хьалхарча шерара шоай социалистически декхараш кхоачашдара — тешаме йолаш чакхъяьлар бригада. Цудухьа бригадо баьча балха мах дукхалга хьежжа а ца беш, кхеьча продукце дикалга хьежжа бора.

Юха а бригада кхашта юкъе урагIа яхар карара кара тела цIе байракх. Баьцадаараш леладераша шоашца кхай тIа дIаккхухьар из. Цо деташ урвуттадора, балха тIа новкъостал дора, тIехьабусарий хьинар айдора.

— Къахьегама хьинар къаьстта чIоагIа айденнадар коллективе, — яхаш дувц баьцадаараш леладеча бригада бригадира С. Асаева, — КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева Кубана къахьегамхошка дахьийта письмо оаха Iодийшачул тIехьагIа. Письмо тIара хIара дош юкъарчал доацаш тхоашта а доагIилга хоьра тхона. Цхьайма а хIаман бала боаца саг мара хила йиш яцар берригача мехка къахьегама гIулакхашта юстара. ХIаьта ужжаморгаш тхона боацаш ба.

— Укх тайпарча дешашца чакхдоалар дег тIара яздаь нов. Л. И. Брежнева письмо: «...ДIаккхайкаду аз, края къахьегамхоша дIадоладаь башха-дика гIулакх дерригача советски халкъо областашка, краяшкеи республикашкеи, районашка, колхозашка, совхозашка шерра хьалдоацарг долгах се чIоагIа дог тийша хилар».

— Уж дешаш теркал ца деш мишта Iергвар? Духхьал хьайна доагIаш санна хеталора хьона уж. Цудухьа хьинар шолхоица, кхолхоица айдаь къахьегар баьцадаараш кхедераша хьувкъам чуэцача. Гул а деш цIакхухьача баьцадаарашка хьежача вIалла хIама а хетацар нормах. ХIара денна 6—7 тонн гулье езача метте, итт тоннага кхаччалца гулдора. ПланагIа 4500 центнер помидораш йохка езаш дар тхо, хIаьта оаха хIанзле а дIаеннай 7000 центнер. Из да оаха Л. И. Брежнева письмона луш дола жоп. Помидораш чуийца вьннай, чуэца ергIа хьаххаьчай столови свеклай, морковка. Иван Михайлович Рухлин хий дуллаш ва укхаза. Хьувкъам дика хургболаш ба, цудухьа шеко яц уж гулъяра декхараш кхоачашдергдолгах, — йоах бригадира.

Бригада чIоагIагIа бола низ а ба дипломированни агрономачул вогIа ца довзаш шоай гIулакх довзаш бола баьцадаараш леладераш. Цудухьа каст - каста специалисташ а цу даькъе бригадир ше а дагавул царца. Цхьаза мел хала дош нийсдаларах царна къамаьл деча хана атта къоастадулу.

Зубайраева Банати, Асаева Лиза, Кукаева Аьсет, Алапаева, Бесерт, Баталова Пазилат — массазара бригада къахьегамхой Кхы белгалбовла гIерташ бац уж, цкъарча юхьига телуш хилац. хIаьта а уж болаш хилар бригаде холуш да. Ала дезача дика дош аьле, е йоагIаца Iоттар йий, е шоашкара дика хьокхам гойте новкъостал ду цар бригадана.

Парте райкомо баьккха ловца раьза хиина тIа а ийна, керда социалистически декхараш кхоачашде — мехка масагга дукхагIа, дикагIа, дIадолар кIезигагIа дола баьцадаараш дала лаьрхIад бригадо.

С. АЛИХАНОВ.

Шалински района XX партсъезда цIерагIча колхоза механизаторашта юкъе дикагIчарех лоархIаш ва Эрсиев Хамсуди. 10 шу совгIа ха я цо трактористалла болх бу. Цу юкъа йоккха балха опыт Iоаяьй Хамсуде. ХIанз шийна ховр кагирхошта дIаIомадеш, къахьегамцара цар безам чIоагIбеш а ва из.

Шийн балхах вашаш саг ва Хамсуди, Ди-бийса ца къовсаш къахьегаш ва из шийн новкъостаца-звеньевойца Ломалиев Iаьлийца цхьана. ХьажкIаш чуийца а баьнна, хIанз шекара свеклаш хьайоахаш ба механизатораш.

СУРТА ТIА: Шалински района XX партсъезда цIерагIча колхоза дикагIвола механизатор Х. Эрсиев.

А. БАРЗАНУКАЕВА сурт.

Доазол дехьара

◆

США. Америка ВІашагІкхийттача Штатий Коммунистически парти, керда толамаш а доахаш, хоржамашта хьалхара ший кампани дІахо хьош я.

СУРТАШ ТІА: 1) хургдолча президентски хоржамашка США Компарте кандидаташ Г. Холли, Дж. Тайнери харжа оттабара тІехьа кулгаш яздераш; 2). «Кхаж тасса коммунисташ Г. Холли, Дж. Тайнери харжара тІехьа» — из США Компарте тІахьехам чІоагІа айбаь бувцаш ба хІанз хоржамаш хилара хьалхарча хана.

ТАСС фотохроника.

◆

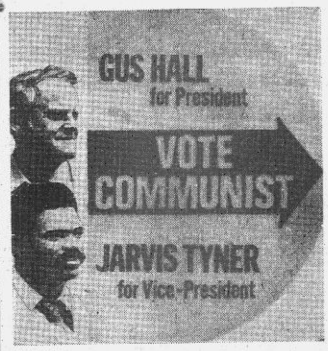

МИБ-а кредитагІа

МИБ — Дунен халкъашта юкъера инвестиционни банк. Цун доакъашхой — Болгари, Венгри, ГДР, Куба, Монголи, Польша, Румыни, Советски Союз, Чехословаки. Банка керттера декхар — социалистически содружества паччахьалкхенашта эшаш йола заводаши фабрикаши хьалъяра, социалистически экономически интеграце Комплексни программа тІа белгалъяь цхьана уттаю программа кхоачашъяра йІаьххача хана лаьрхІа кредиташ телар. МИБ-а кредитагІа хьалъеча объектий географи йоккха я: Карибски фордагара яьнна Балтикага кхаччалца. Дуная берда йистошкара яьнна советски Заполярьега кхаччалца. Царех цхьаярех кепайоазон Кердадарий Агентствас дехарагІа дувц социалистически мехкашкарча журналисташа.

Прашка. КхоалагІа этап

ХІанзчул массехк шу хьалха сага дагадацар Прашкас — Польшерча Ченстоховски воеводства къилбаседен-малхбузехьенс уллача юрто — иштта сиха а цІаьхха а автомобильни промышленность дегІаярца ший кхел ювзаргъя аьнна.

1968 шу. Аьшка хІамаш еча моттигерча зІамигача фабрикана теркам тІабахар «Польмо» яхача автомобильни промышленноста объединене. Фабрикана хьожадаьча бІаь миллион злотых торо хилийтар автоманишашта эша электротехнически оборудовани а хиcен даьттанеи насосаш, бортовой трансмиссеш арахеца йолае.

Сихха дегІайоагІача Польше автомобильни промышленноста тоъаш яцар пневматически тормозной системаш. Дош чІоагІа ира латтар: уж системаш дика ца хиларо юхатеттар «Ельч» яха польски автобусаш, «Стар» яха грузовикаш кхыча мехкашка йохкилга, халача хьал тІа эттадар «Ельч-Берлист» яха керда автобус арахецилга. Лицензионни конструкце тІа довла аьнна соцам тІаийцар. Из де йиш хилар Дунен халкъашта юкъерча инвестиционни банко кредит яларах. Ахча эшар эгара дикагІча технологически боарамагІа йола продукци хьаяра эша машинаш эцара.

1973 шера декабрь бетта Прашкерча автомобильни оборудоване заводо арахийцар хьалхара тормозной системаш, хІаьта ши шу кхы даьлча ший проектни боарамга кхаьчар из.

ХІанз чакхъяккха езаш я завод дегІайоалаяра кхоалагІа этап. Из ювзаенна я грузовой автомобилаш хьаяра даькъе кооперацеи вІаши цхьана гІулакхаш леладарен йІаьххача хана оттаьча польско-советски соглашенена кулгаш яздарца. Цу соглашенегІа Прашкера хьаухийтача пневматически тормозной системашта меттел Польшана тергъя «КамАЗ» яха беза мухь дІаккухьа советски автомобилаш.

Укх шера автомобильни оборудоване заводо СССР-е яйтаргъя 10 эзар тормозной система, хІаьта 1978 шера — 50 эзар. Цунца дувзаденна ший производство шозза дегІайоалае езаргъя Прашкай, эргаяьккха тоае езаргъя машинни парки технологии. Завод биззача низагІа болх бе йолаелча автомобилашта Европе эгара дукхагІа тормозной устройствош арахецарех цаІ хургъя Польшах.

Леслав БЛЫШЧАК,
польски журналист,
(Интерпресс—АПН).

Розашта юкъе улла завод

Вазовград яхача болгарски города гаьнна йоаццаш, Розовая яхача этагІа укх подшипникий завода цехаш. Цунна эша оборудовани ийцай Чехословакера, ФРГ-ера, Японера, хІаьта кредиташ деннар МИБ я. Керттера производственни участкаш бокъонца автоматизаци яь я. Цул совгІа, вІашагІъелла шийтта автоматически станочни лини, термообработка яра эша пхиъ пешк.

Шийна хьалхашка латта декхараш дика кхетадеш я завода коллектив: дунен тІа дикагІйолча техникана нийсса продукци арахецилга. Укхаза хьалхxе а йоакхо яьяр технически кадраш кийчъяра.

Май бетта болх бе йолаялийтар предприяте хьалхара аргІа. Декабрь бутт чакхбоаллаш йолайолийтаргья — шоллагІъяр. Цхьайолча цехашта монтаж яь яьннай, уж дІаийцай паччахьалкхен комиссе, хІаьта цар хІанзле продукци а тел. ДІаяла кийчъеш я шлифовально-сборочни цех.

Асен СТАНИМИРОВ,
болгарски журналист.
(АПН).

Улан-Баторера фабрика

— Оаха баркал ях аьттув болча тайпара Дунен халкъашта юкъерча инвестиционни банко кредит яларах, — йоах МНР Паччахьалкхен банка кхыча мехкашцарча операцей Управлене начальника заместитела Дашийн Ганбатора. — Тха чакхдоаккхаш йолча фабрико мехка экономика дегІайоалаяра, цун экспортни тороназ алсамъяхара новкъостал деrга.

Улан-Баторера фабрика хьалъеча лаьттан кІалха дукхагІдола балхаш даь даьннад лардаш ехкай керттерча производственни административни корпусашта, кийчон балхаш деш латт вож нийс объект хьалъеча. Керттерча корпуса каркас вІашагІйолла болабенназ гІишлошъераш.

Фабрика — цун проект оттаяьй советски институто — Іалашъергья ерригача керттерчеи гІонна йолчеи процессашта йизза механизаци е торо луча кердагІа йолча оборудованеца. Цун производственни низ — шера 6000 тонн тха арахецилга, цох 500 тонн никал тха а долаш. Из бедал Монголе а СЭВ-а кхыча мехкий а текстильни промышленноста чІоагІа эшаш я.

А. ЧЕРНЕЦКИЙ,
АПН соб. корр.

Улан-Батор.

МЕКСИКА: ЛАТИФУНДИСТАШ АХАРХОШТА ДУХЬАЛА

Дукха ха йоаццаш кІира цкъа арадувлача «Хорицонто» (ГДР) кепатехай мексикански ахархой воча хьал тІа хиларах йола статья. КІезиг-дукха лоац а яь из статья еша могаю кепайоазон Кердадарий Агентствос.

«Аграрни проблемаш къовстаяр вай мехка валара е вахара нийса да... Мексике я нах моцала бовш йола юрташ. Миллионаш болча мексиканцашта наггахья мара даа дІакхачац дулх». Уж дешаш аьннад Мексика эггара хьалхарча президента Хосе Лопес Портильос.

Долчча тайпара аьлча, укх тІеххьарча шерашка мехка юрта боахам меттахь бовлаш бац. 1971 шера деиз юртбоахама продукци яккхара боарам шин процентал лакхбеннабац, хІаьта хІара шера тІакхета нах 3,6 процент хиннаб. Гуш мехиллара, хІанзарча тайпара лаьтта леладой берригa мексиканцаш кхачан продукташца Іалашбулургбац.

Цудухьа тамашийна дац мехка юрташкарча районашка баха нах цу гІулакхашта раьза ца хилар... ДІа а хьал а лаьтта карадараштеи ахархоштен юкъе довнаш дувл.

ХІара кІирагІа мексикански кепайоазоно ахархой боабарах хоам бу. Масала, Идальго яхача штате вийнав ялх саг. Веракрусе — пхиъ. Сонора яхача штате ворхІ ахархо вийнав. пІаз баллалца йийтта а йийтта 1972 шерарча президентски декретагІа шоашта деннача лаьттан тІара эккхаьв 76 саг.

Уж бокъо йоаца а къиза а гІулакхаш леладераш латифундисташ ба. Царех дуккхачар шоай доалахьа жандармери я. Помещикаша шоашта ду низаш ла ца а ловш гІайттача ахархошта топаш етта салтий ийбу кхычар.

Шоай доалахьа лаьттан чІегилг йоацаш кхо миллион ахархо ва хІанз Мексике. Царех ши миллион саг хьабе болх боацаш ва. Болх нийсбенна «ираз дараш» лоалла ловттабу. Доккхийча боахамашта тІехь-тІехьагІа кІезигагІа эш болхлой, хІана аьлча, латифундисташта пайданегІа да керда техника юкъейоалаяр. Конституци телха а еш кІезига лаьтта долча дуккхача ахархоша шоай доакъош аренда дІател латифундисташта, хІаьта шоаш царна чулатта дІа болх зІамигача лаьттан чІегилга тІара хьадоалачох дезал кхаба магац царна.

Моцало, къело, помещикаша деча низаша шоаш баьха моттигашкара кхычахьа болх лаха дІааха безача уттабу ахархой. Йоккхийча центрий къе нах бахача кварталашка мискача ахархоша картона яьшкехи фанерахи шоашта чубаха цІалгаш хьалду.

Эзараш къийбенна ахархой дІакъайлача доазон тІех а бувлаш США дІаух. Американски Іаьдалий данееrІа; ХІаьта Мексикерча латифундисташа ахархошкарча халача хьалах, цар озача Іазапах шоашта доккхий пайдаш ду. Шоай доалахьара лаьтташ мел мисел да дІа ца хайтара а налогаш кІезигагІа телар дуxьа а лаьттан дай ба яхаш цар дІаязбу шоай гаргара нах, бераш, даь-дай.

Дукха ха йоаццаш «Диа» яхача мексикански газето массехк оагІон тІа дийцар латифундисташа цу тайпара леладеча гІулакхах. Цига гучадаьлар цхьаболча бІаьхийча мексикански дезалашка ши эзар гактарага кхаччалца хьаьнагІдола лаьтта долга, хІаьта бІаьш эзараш болча ахархошка лаьттан чІегилг а яц.

(«Хорицонт»—АПН).

ПРОДУКЦЕ ДИКАЛИ ЗАКОНИ

Вай замай общественни производство дегІаахара хьалашка изделей дикала тІехьа къовсам лоаттабар — эггара лоархІамегІа долча экономически декхарех цаІ. Парте XXV съезде Отчетни доклад еш КПСС ЦК Генеральни секретара аьлар: «КІезига дац иштта де дезаш боахама балха поанови регулировани елга тоалa яра а. Цу сферe вай законаша дикагІа Іалашде деза продукце дикал лакхъяра, экономе режим телxа ца яйтара декхараш кхоачашделга».

Кердача пятилетка декхараш сенца белгала да аьлча, уж белгала да халкъа боахам дегІакхувларе масштабаш йоаккхий хиларца, общественни производство динамичнон пропорциональнон дегІаахарца, берригача балхий эффективность лакхъяларцеи арахецача продукце дикал лакхъелга Іалашдарцеи.

Из лоархІаме проблема кхоачашъяра продукце дикал лакха хилийтар Іалашдеш йолча Іилман - технически, экономически, организационни, правови средствай берригача кхоачамех комплексно пайда эцилгеи дІахо йодача хана уж даим эргайоахаш тоаелгеи дІадех.

ХІанз укх сахьате дукха да деш вай республике арахецача продукце дикал лакхъяра. Дуккхача организацейна, предприятеша, учреждениеша цу болама тІехьа къовсам лоаттабу. ИтталагІча пятилетка хьалхара шу дикала шу а хинна дІаотта деза.

Цхьабакъда из болх дика лелац дуккхача предприятешка. Халахете а хІанз а тІехьа дукха моттигаш нийслу дикал лоха йола, комплектни стандартни йоаца продукци арахецаш. Клиенташа из бахьан долаш бехк бу. Паччахьалкхено оттаьча нормаша дІа малехха йоацаш арахийцача продукцех бизза пайда эца йиш яц. ДукхагІча даькъе цу продукце сакхат дІадаккхара кхы тІа яхча дІадахийта дезаш хул, цул совгІа ха йозе а масезий цу гІулакхa.

Дикал лоха йола продукци арахецаре бахьан малагІа да? Фуд цунна духьала боагІача бесса къовсам лоаттабе новкъарле еф?

Нохч - ГІалгІай АССР прокуратураси районий цхьаболча прокурорашеи яьча проверкай материалаша хьахьокх предприятейи организацейи дуккхача кулгалхоша арахеца продукци дикал лакха йолаш, тешаме, дукха яхаргйолаш, паччахьалкхен стандарташеи технически хьалашеи дІа малехха йолаш хилийтара дола шоай декхараш кхоачашдац, цар доагІача бесса дІадехац из болхлошкара а.

Продукце дикала иштта Іаткъаш хул предприятеша ритмичнo болх ца бар, бутт болалуш производства планаш кхоачашъяра темпаш лаьгІъялийтари бутт чакхбоалаш хула йола штурмовщинеи. Брак яьраш бехктокхаме ца озарах а ког гІортолга хул продукце дикал лохъялийтара.

Арахецача продукце дикала тІехьа лерттІа тІахьожам лоаттабац ОТК болхлоша а, цхьайолча хана предприяте кулгалхоша низ барах закхболийташ хул лаь продукци.

Продукце дикал бахьан ОТК начальника лаьтта ца Іеш бехктокхам тІаьатт предприятей директораштеи керттерча инженераштеи. Уж дисциплинарни а материальни а бехктокхаме оза йиш я, хІаьта цхьайолча хана кхыметтел уголовни бехктокхаме а озаш. Масала, РСФСР УК 152 статьях брак йола продукци арахецарах уголовни дош хьоадаьд Назрановски трикотажни фабрике. ХІанз уголовни расследовани еш латт цига.

РСФСР УК 119 статьях алалех кхоалагІа дола дакъа дІатаxхара материальни бехктокхаме ээаб Ачхой - Мартановски райпромкомбината директори керттера инженери. Брак яь сувенираш торговле дІачуенна хиннай цар. Иштта, материальни бехктокхаме ээаб Нохч - ГІалгІай моттигерча промышленноста министерства производственно - ткацки объединене болхлой, № 2 йолча швейни цеха бракер Суворова, цу цеха мастер Зуева, № 1 йолча швейни цеха мастер Симонова. Цу наха 1300 единица швейни продукци брак йолаш арахийцай. ДІадахача шера цу объединене арахийцача 10400 изделех 1700 брак яьй, ахчанца лаьрхІача 130 эзар сома. Цул совгІа 78 эзар сом доалаьд предприяте продукце дикал лоха хилар бахьан штрафаш токхаши командировочни расходаш еши.

Продукце дикал лоха хиларна къовсам ца лоаттабеча предприятеех цаІ я Грозненски кога гІирс бу фабрика а. Товарий дикалаи торговленеи йолча паччахьалкхен инспекце Нохч - ГІалгІай Управлене 1957 шера ялх бетта цу предприяте продукци лоха йолаш арахецара кхойттаза регистраци йир, брак яьча продукце мах 119 эзар сом а болаш.

Массехк масал мара дац аз доаладаьр, цхьабакъда мел ээ хиннад цох республикана а бІарччача мехкa а. ХІара кулгалхоьо, служба начальника, специалисташа цІенхаштта уйла яр дІадехаш дола гІулакх да продукце дикал лакха хилийтар.

Ш. АУШЕВ,
Нохч - ГІалгІай АССР прокуратура юкъара надзор лоаттаю прокурор.

Тхога язду

ПОЧТАЛЬОН

Грознерча кхойттлагІча бувзама отделене дикагІйолча почтальонех лоархІаш я Валункова Виолета Тимофеевна. Атта даьккхадац цо ший сий. ХІара Іуйрийна безача мухьа ца дукха гІаш никъ бу цо — наха журналаш, газеташ, кхыйола почта дІа-хьа кхухьаш.

Шийна декхараш дизза кхоачашду Виолета Тимофеевнас. Коммунистически къаьегама ударник яхь лелаеш я цу отделенерча почтальонапа Дороховайца.

ХІанзалца яхье хьалхе дІаца хецаш хьайоагІа Виолета Тимофеевна я, пхелагІа шу да почтамта Сийлен доска тІа цун сурт доалла а.

Почтальоналла болх беча 13-тта шера дуккхаза а белгалбаьхаб цун къахьегам: мах бола совгІаташ, грамоташ тийннай.

Шийна болх Виолета Тимофеевна Валунковайна дукха беза, цудухьа дог раьза долаш, боккхача безамца. хІара цІагІа чу цІей кхухьаш бу цо из.

А. ДУШИЕВ.

Тахани кхоанеи хургда

9 октябрь.

С. М. Кирова цІерагІа культураи салаІареи парк. 11.00. Массовкай майда. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 15.30. Кинолекторий. «В. И. Ленина сурт-сибат художественни литературе» — лекци. 18.30. «Малха город» — документальни фильм. 16.30. Баьццара театр. Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 19.00. Халхарий майда. Кагирхой салаІара сайре. Парке болх бу ерригача аттракционаша.

Н. К. Крупскаяй цІерагІа культура Дворец. 15.00.—18.00. Болх бу машиннаькъахой революционни, тІемеи къахьегамеи сийлеч халкъа музея. 19.00. Кагирхой салаІара сайре. Локх «Голубой экспресс» яхача вокально-инструментальни ансамбло.

Химикий культура Дворец. 15.00. С. Тюленина цІерагІа клуб. Поэзе сахьат. «Гамзатов Расул — Дагестана доккхал». 16.00. Спортивни яхьаш. 17.00. Духовой оркестра концерт. 18.00. Йоккха зал. «Сийлахьбоккха Октябрь» — кинофестиваль.

«Красный молот» завода культура ЦІа. 17.00. Музыкальни хьаьша цІа. Ф. Шаляпина творчествана хетаяь беседеи иллешa.

А. М. Горьке цІерагІа клуб. 10.00. Фаьлгашта хетаяь берий Іуйре.

10 октябрь.

С. М. Кирова цІерагІа культураи салаІареи парк. 15.30. Кинолекторий. «КПСС XXV-гІа съездо юрта боахам дегІабоалабарах» — лекци. 18.30. «Дагалоацаргда вай тІема иллаи» — документальни фильм. 16.00. Массовкай майда. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 16.30. Баьццара театр. Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 19.00. Халхарий майда. Кагирхой салаІара сайре. Парке болх бу ерригача аттракционаша.

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 10.00. Аттракционий городок. 11.00. Болх бу «Заманхо» яхача кинотеатро. 14.00. «Советски Дагестан» яха книжкай выставка. 18.00. Йоккха зал. «Диагоналах 67» яха спектакль.

Н. К. Крупскаяй цІерагІа культура Дворец. 10.00. Болх бу «Къона ленинец» яхача кинотеатро. 16.00. Дешара зал. Кердача книжкай обзор. 15.00 — 18.00. Болх бу машиннаькъахой революционни, тІемеи къахьегамеи сийлен халкъа музея. 19.00. Кагирхой салаІара сайре. Локх «Голубой экспресс» яхача вокально-инструментальни ансамбло.

Химикий культура Дворец. 10.30. Йоккха зал. Загадкай конкурс. 11.00. Болх бу «Нийсархо» яхача кинотеатро. 16.00. «Дагестана экономикей культурен» — беседа. 18.00. «Сийлахьбоккха Октябрь» — кинофестиваль.

ФУТБОЛ

Селхан С. Орджоникидзе цІерагІча стадионе вІашагІкхийтар Симферополера «Таврияи» вай «Терекi» командаш. Матч чакхяьлар счет 1:2 йолаш «Терек» толаш.

Дукха ха я Джандигова Зайнапа «Назрановский» совхоза Наьсар-Кертерча тракторно-кхай тІарча бригаде повароалла болх бу. Механизатораш чІоагІа раьза ба цо кийчбеча кхачанна. Чам болаш хул Зайнапа кийчдаь даа хІама.

СУРТА ТІА: Наьсар-Кертерча тракторно-кхай тІарча бригада повар Джандигова Зайнап даа хІама дІалуш я механизатораштa.

И. ПЛИЕВА сурт.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

I ПРОГРАММА
9 октябрь

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Бт. Іуйранара гимнастика. 9.30 — Бт. «Говза кулгаш». 10.00 — Бт. «Дайновной шоана». 10.30 — «Сибирь» яха телевизионни дукха серийни художественни фильм. «СибарегІарча наьхъа дІоахалла» яха кхоалагІа сери. 12.00 — Бт. Экрано доттагІий гулбу. СССР—ГДР. 12.45 — Бт. «Москвичка». 14.00—Бт. «Спортлото» тираж. 14.10 — «Иккаш тІаювхача циско керда леладаь хІамаш» яха берашта дола художественни фильм. 15.40 — Бт. «УнахцІено». 16.10 — Бт. «Хьайбай дунен тІа». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Бт. Чехова дувцарах йола «Ну, публика» яхача телевизионни спектакла премьера. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Бт. Концертни студе Останкино тІахьех. Искусства мастерий концерт. Юрта боахама болхлой Ерригсоюзни Денга. Йистедаьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

13.00 — Кхоана юрта боахама болхлой Ерригсоюзни ди да. 13.10— Юрта боахама болхлошта дола концерт. 13.40 — Киножурнал. 13.50 — «Патриот» яха телеальманах, 22-гІа выпуск. 14.20 — Короткометражни фильм. 14.30 — Телехьажархой письмоех дола гІулакхаш кхоачашдаьд. 14.45 — «ТІехбоккха бохам» яха художественни фильм цхьоалагІа сери (телехьажархой заявкех). 16.00 — СССР вежарий республикай денош. Армянски ССР. Кинопрограмма.

10 октябрь
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Бт. Бераштa йола Іуйранара гимнастика. 9.30 — «Гургал бетта сахьат». 10.00 — Бт. «Советски Союза гІулакх деш ва». 11.00 — Бт. «Къоначa хьажархой театр». Крапивин. «Роса» яхача станцера баьреш, яха телевизионни спектакль. 12.30 — «Юртара сахьат». 13.30 — Бт. «Музыкальни киоск». 14.00 — «Нана» яха художественни фильм. Мехка экранашта фильм арадаьнна 50 шу дизарга. 15.35 — Бт. Музыкальни программа. Юрта боахама болхлой Ерригсоюзни Денна хетаяь. 16.25 — «Раздольненски лаьтта» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 16.45— Бт. «Дунен халкъашта юкъера панорама». 17.15 — Бт. «Цирке швейцари». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Бт. Мультфильм. 20.00 — Бт. «Доазол дехьара хьаьший бІаргашца Советски Союз». 20.15 — Бт. «Унзара бийса» яхача телевизионни художественни фильма премьера. «Тахан саpахьа — Фернандель» яхача серепара. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Бт. «Шоана хетар». 22.30 — Боккхий бараштa йола мультфильмай программа. Йистедаьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

13.00 — «Къона ленинхо» яха пионераштеи дешархоштеи дола тележурнал. 13.25 — Киножурнал. 13.35 — «Зорька» (гІалгІай меттала). 14.05 — Юрта боахача болхлой Ерригсоюзни Ди (нохчий меттала). 14.35 — Пятилетке хьалхалаттарашка тха моаршал да. 14.40 — Документальни фильм. 15.00 — «Коммунистал езагІа цІа яц». Кинопередача. Г. К. Орджоникидзе ваь 90 шу дизарга. 15.30 — «ТІехбоккха бохам» яха художественни фильм. Телехьажархой заявкаех.

РАДИО

9 октябрь

6.30 — Кхоана юрта боахама болхлой Ерригсоюзни Ди да». Республика юрта боахама министра Дишниева выступлени (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Ашараш. 8.25 — «Къонал» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 14.30 — Александров. «ШІера, цІера ди» яхача романацара оагІонаш (эрсий меттала). 15.00 — Бичевскаяс дІаоала эрсий халкъа иллеш (эрсий меттала). 15.40 — «Баьцадаалаш кхеду Гиреев» яха очерк (гІалгІай меттала). 16.00 — «Кавказе Іуйре» яха радиожурнал. 18.30 — «Ашарий мехка гІолла никъ бар» яхача пикацара передача (эрсий меттала).

10 октябрь

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35— Ашараш. 8.25 — Шоана дукхаеза ашараш. 12.10 — «ЗІок-мова» яха сатирически радиожурнал (нохчий меттала). 12.30 — Ашараш. 15.15 — «Ше енйгаш» яха пионераштеи дешархоштеи йола передача (гІалгІай меттала). 15.45 — «Красный молот» заводера передача (эрсий меттала). 16.00 — Лезача денца даькъала хила цо, юрта боахама болхлой! (эрсий меттала). 16.30 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 18.30 — Иллена доттагІал дараштa дола концерт (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грозней хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш. Малхбузехьара секунде 3 — 7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике гІолла 15—20 градуси Грозне — 18 — 20 градуси йІовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоанеи ломмеи хувцалуш морхаш а йолаш, Малхбузехьара секунде 7 — 12 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура буйсана 0 — 5 градуси дийнахьа 9 — 14 градуси йІовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ГРОЗНЕНСКИ ЦИРК

15-ча октябре хьаелл керда сезон.

Программана юкъе:

Узбекски джигиташ, кулгалхо — Узбекски ССР халкъа артист **Зарипов Хаким.**

Силовой аттракцион, кулгалхо — РСФСР заслуженни артист, спорта заслуженни мастер, дунен чемпион **Новак Григорий.**

Иллюзионист — Армянски ССР заслуженни артист **Акопян Меружан.**

БІарччача сайрийна манеже ба гІорбаьнна клоунаш.

Билеташ хьалхxе эца йиш я. **Представленеш дІайолалу 19 сахьати 30 минути яьлча.**

Шоаттеи кІирани деношка кхо представлени хургья укх хенашка: **12 сахьат, 15 сахьат, 19 сахьати 30 минути.**

Коллективно хьажаря йола заявкаш а дІаяйю цирко.

Эшар укх телефонагІа хатта: 2 — 21 — 55.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!
ДІАДОЛАДЕННАД 1977 ШЕРА
СЕРДАЛО
ГАЗЕТА ЯЗПУЛГА
Газета язлу бувзама ерригача отделенешка а промышленноста, транспорта, гІишлошъеча предприятешкарча, дешара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учрежденешкарча, общественни организацешкарча кепайоазув доаршадеча общественни уполномоченнешка а гІолла.
ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: шера — 3 соми 12 кепиги; ялх бетта — 1 соми 56 кепиги.
ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬ ЯЗЛЕ!

СФ05506. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске 92. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», Маяковского 92. Заказ № 7603.